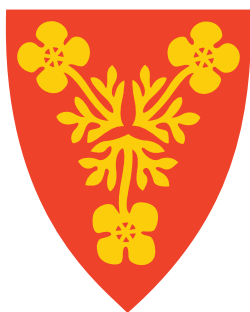

10 FINSK

STORFJORD SPRÅKSENTER

STORFJORD KOMMUNE
OMASVUONA SUOHKAN OMASVUONON KUNTA
9046 OTEREN

post@storfjord.kommune.no
www.storfjord.kommune.no

Publikasjonen har fått prosjektstøtte fra fylkesmennene i Finnmark og Troms.

Forfattere: Saara Pudas og Silja Skjelnes-Mattila

Grafisk formgivning og illustrasjoner: Colibri Design · www.colibridesign.no

COLIBRI *design*

INNHALDSFORTEGNELSE:

KAPPALE 1	s.4	s.39	KAPPALE 11
KAPPALE 2	s.8	s.42	KAPPALE 12
KAPPALE 3	s.11	s.45	KAPPALE 13
KAPPALE 4	s.14	s.48	KAPPALE 14
KAPPALE 5	s.17	s.52	KAPPALE 15
KAPPALE 6	s.20	s.55	KAPPALE 16
KAPPALE 7	s.24	s.58	KAPPALE 17
KAPPALE 8	s.28	s.62	KAPPALE 18
KAPPALE 9	s.31	s.65	KAPPALE 19
KAPPALE 10	s.34	s.68	KAPPALE 20

KAPPALE 1

HARRASTUKSET

Tässä kappaleessa saat lukea kahdesta suomalaisesta nuoresta; Nikistä ja Elmalotasta. Niki harrastaa snowcrossia ja Elmalotta tanssia.

HAASTATTELU NIKI KUMPULAINEN (19)

Olen Niki Kumpulainen, 19-vuotias nuorukainen. Olen kotoisin Enontekiöltä, mutta asun nykyisin Rovaniemellä. Opiskelin täällä Lapin Ammattiopistossa ja valmistuin keväällä 2016. Olen koulutukseltani putkiasentaja.

Harrastan snowcrossia. Snowcrossissa ajetaan moottorikelkalla suljetulla radalla. Se on mielestäni rankin kelkkailulaji. Kilpailussa erät ovat lyhyitä, mutta ne ovat todella raskaita. Rata ei ole kovin pitkä, mutta hyvin vaikea. Radalla on paljon hyppyjä ja mutkia. Ainoa mahdollisuus levätä on hypyn aikana. Olen aina ollut kilpailuhenkinen. Tykkään tosi paljon kelkoista ja kelkkojen korjaaminen on tuttua. Olin jo lapsena kiinnostunut kelkoista.

Harjoittelen paljon Rovaniemellä. Kelkka on melkein aina pakattuna auton perään, joten voin ajaa minne vain ja harjoitella. Snowcross vie talvella paljon aikaa. Viikonloppuna on kisat ja viikolla laitan kelkkaa seuraavia kisoja varten. Lisäksi täytyy kuntoilla ja levätä aina kun voi. Tämä on aika rankkaa ja keväällä viimeisen kisan jälkeen saa huokaista. Keväällä tykkään olla tunturissa, pilkkiä ja ulkoilla. Autan myös kavereita ja korjaan heidän kelkkoja, koska he auttavat myös minua kisakaudella.

Kisareissuilla on mukavaa, kun näkee uusia paikkoja. Matkat ovat myös hauskoja ja harvoin tarvitsee olla yksin. Harrastus on aika kallis, varsinkin jos kelkka hajoaa usein. Minulla on ollut hyvä tuuri, eikä kelkka ole mennyt pahasti rikki kertaakaan. Matkat ja yöpyminen tietysti myös maksavat. Onneksi minulla on sponsoreita.

Suosittelen snowcrossia kaikille, jotka pitävät kelkkailusta. Tässä harrastuksessa pitää olla hyvä kunto, muuten voi sattua pahasti. On myös tärkeää käyttää päätä, vaikka onkin kilpailu. Kaikki voivat harrastaa snowcrossia, mutta snowcross-naisia on aika vähän.

Toivon tulevaisuudelta, että minulla on hyvä työ ja koti. Haluan jatkaa kelkkaharrastusta ja toivon, että olen terve myös tulevaisuudessa. Tämä harrastus ei nimittäin ole kovin turvallinen.

HAASTATTELU ELMALOTTA KOIVUMAA (17)

Olen Elmalotta Koivumaa. Olen 17-vuotias, mutta täytän tänä vuonna 18 vuotta. Asun Rovaniemellä. Opiskelen lukiossa ja valmistun ensi vuonna.

Minä harrastan tanssia Lapin Tanssiopistossa. Pääsin neljä vuotta sitten tanssiopistoon. Ennen tanssin vain balettia, mutta nykyään myös nykytanssia ja show'ta. Olen myös kokeillut flamenco, kansantanssia ja street-tanssia. Aloitin baletin harrastamisen neljävuotiaana ja olen tanssinut siitä asti säännöllisesti.

Tanssiharjoitukset vievät paljon aikaa vapaa-ajasta. Harjoittelen viisi kertaa viikossa ja joskus myös viikonloppuna. Ryhmä, jossa tanssin, on hyvin tiivis. Tapaamme lähes joka päivä. Tanssiryhmä on minulle tavallaan toinen perhe. Vapaa-ajalla tykkään vain rentoutua ja olla kavereiden kanssa.

Puoli vuotta tanssiopistossa maksaa noin 400 euroa. Myös viikonloppukurssit maksavat. Viikonloppukurssit maksavat yleensä 50 euroa. Harrastus on siis aika kallis. Myös kaikki välineet ja matkustaminen esityksiin maksaa. Minun vanhemmat maksavat harrastuksen. Rovaniemellä nuoret voivat saada kaupungilta pienen summan tukea harrastukseen. Minä hain tukea ja sain 50 euroa.

Suosittelen lajia kaikille. Tanssissa ei tarvitse ajatella, oletko hyvä. Tärkeintä on, että nauttii tanssista. Tanssin avulla voi ilmaista itseään. Myös lihaskunto kasvaa samalla.

En tiedä mitä minä haluan tulevaisuudelta. Minulla ei ole selkeää suunnitelmaa tai unelmaa. Toivon ainakin, että pysyn terveenä ja voin tanssia. Haluan myös löytää kiinnostavan ammatin. Minulle on tärkeää, että voin ja ehdin harrastaa. Kuka tietää, ehkä joskus vielä työskentelen tanssin parissa.

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Miksi Niki pitää snowcrossista?
- Miksi Nikillä on sponsoreita?
- Miksi Elmalotan tanssiryhmä on hänelle kuin toinen perhe?
- Kuinka kauan Elmalotta on harrastanut tanssia?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Snowcross on kevyt laji.			
Nikin vanhemmat maksavat hänen harrastuksen.			
Tytöt eivät voi ajaa snowcrossia.			
Kisamatkoilla Niki on usein yksinäinen.			
Elmalotan isä ja äiti maksavat hänen harrastuksen.			
Elmalotta tanssii vain balettia.			
Elmalotta treenaa monta kertaa viikossa.			
Elmalotan mielestä tanssissa tärkeintä on, että on hyvä.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Mitä sinä harrastat? Kerro harrastuksestasi.
Hva slags hobby har du? Skriv om hobbyen din.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kirjoita henkilöpotretti nuoresta, jolla on erikoinen harrastus.
Käytä kappaleen tekstejä apuna.
Skriv et personportrett av en ungdom som har en spesiell hobby.
Bruk gjerne tekstene som utgangspunkt.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Elmalotta kertoo, että hän haluaa tulevaisuudessa löytää kiinnostavan työn, josta jää myös aikaa harrastuksille. Mitä sinä toivot tulevaisuudelta? Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä?
Elmalotta forteller at hun håper å finne seg en jobb i fremtiden som også gir henne tid til hobbyen. Hva ønsker du av fremtiden? Hva er viktig for deg?

KAPPALE 2

VALOKUVAAMINEN

Viimeinkin minulla on mielenkiintoinen harrastus: valokuvaaminen. Minun perheen mielestä minä otan hyviä kuvia. Minä en ole hyvä urheilussa tai musiikissa, mutta valokuvaamisessa minä olen tosi hyvä. Minä otan jonkun verran kuvia puhelimella. Monessa puhelimessa on hyvä kamera. Arkikuvat onnistuvat ihan hyvin puhelimella. Minulla on paljon kuvia kavereista ja perheestä.

Meillä on kotona järjestelmäkamera. Se on oikeasti äidin kamera. Äiti on innokas valokuvaaja, tai ainakin oli joskus. Meillä on monta valokuva-albumia kotona. Albumeissa on kuvia minusta ja siskosta, kun me olimme pieniä. Mutta äiti ei kuvaa enää, koska hänellä ei ole aikaa. Nyt minä saan käyttää kameraa.

Järjestelmäkameralla saa hyviä kuvia luonnosta. Täällä pohjoisessa on mahtava luonto ja mahtava valo. Minä tykkään kuvata luontoa eri vuodenaikoina ja valokuvaaminen kaamosaikana on tosi kivaa. Talvella meillä näkyy joskus revontulia. On hauskaa ottaa kuvia revontulista. Isän serkku asuu Japanissa ja isä lähettää hänelle joskus minun revontulikuvia. Puhelimen kamera ei riitä silloin kun on hämärää tai pimeää. Siksi minä olen iloinen, että meillä on järjestelmäkamera. Se on myös paljon tarkempi kuin puhelimen kamera.

Minä julkaisen joskus kuvia sosiaalisessa mediassa. Yleensä minä julkaisen vain luontokuvia. Kaikki eivät tykkää, että heidän naama näkyy internetissä. Minua ainakin se ärsyttää. Kun laittaa jotakin nettiin, se ei lähde sieltä välttämättä pois. Sosiaalinen media on hyvä keino jakaa omia kuvia ja tekstiä. Minulla onkin jo aika monta seuraajaa. Joskus kuvasta tulee paljon mielenkiintoisempi kun siihen lisää hauskan tekstin.

! HOKSI-BOKSI

■ Ordet telefon 'telefon' bøyes puhelime-

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Minkälaisia kuvia sinun mielestäsi on mukavaa jakaa tai katsoa?
- Minkälaisia kuvia sinun mielestäsi on turhaa jakaa?

TEHTÄVÄ 12 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Kaikissa puhelimissa on hyvä kamera.			
Puhelimen kamera on yhtä hyvä kuin järjestelmäkamera.			
Minä-henkilön isän serkku asuu Japanissa ja ottaa paljon kuvia revontulista.			
Minä-henkilö julkaisee arkikuvia sosiaalisessa mediassa.			
Minä-henkilö julkaisee selfie-kuvia sosiaalisessa mediassa.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Etsi tietoa nuoresta valokuvaajasta Konsta Punkasta. Valitse yksi tai useampi hänen kuvistaan ja kirjoita vapaamuotoinen teksti kuvien pohjalta.
Let opp informasjon om den unge naturfotografen Konsta Punkka.
Velg ett eller flere bilder han har tatt og skriv en tekst inspirert av bildene.

Instagram kpunkka / konsta punkka
Sjekk også denne: <http://nuoretvalokuvaajat.fi>

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Konsta Punkka käyttää itsestään nimeä oravakuiskaaja. ”Intohimoni on kuvata nisäkkäitä sekä suomalaista luontoa. Haluan kuvata eläimiä läheltä välittääkseni niiden ilmeet ja tunteet mahdollisimman hyvin.”, kertoo Konsta haastattelussa, joka löytyy sivulta <http://nuoretvalokuvaajat.fi>.

Kirjoita essee otsikolla **Koira on koira?** Käsittele esseessä esimerkiksi seuraavia teemoja: eläinten tunteet, eläinten kommunikaatio, eläinten kanssa kommunikoivat ihmiset, eläimet sosiaalisessa mediassa ja/tai eläinten inhimillistäminen yhteiskunnassa.

Konsta Punkka titulerer seg som en som snakker med ekorn, eller ekornhviskeren. I et intervju på siden <http://nuoretvalokuvaajat.fi> sier Konsta Punkka at ”min lidenskap er å fotografere pattedyr og finsk natur. Jeg ønsker å fotografere dyr på nært hold for å best mulig formidle deres ansiktsuttrykk og følelser.”

Skriv et essay med overskriften **Koira on koira?** Ta gjerne for deg spørsmål som dyrs følelser, dyr og kommunikasjon, mennesker som kommuniserer med dyr, dyr i sosiale medier og/eller personifisering av dyr i dagens samfunn.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita teksti aiheesta sosiaalinen media ja yksityisyys. Käytätkö sinä sosiaalista mediaa? Julkaisetko kuvia sosiaalisessa mediassa? Millaisia kuvia sinun mielestäsi on hyväksyttävää julkaista? Millaisia kuvia ei saa julkaista? Miltä sinusta tuntuu, kun joku julkaisee kuvia sinusta?

Skriv en tekst der du tar for deg temaet sosiale media og privatliv. Bruker du sosiale media? Publiserer du bilder i sosiale media? Hva slags bilder synes du det er greit å publisere? Hva slags bilder bør man ikke publisere? Hva synes du om at det blir publisert bilder av deg?

KAPPALE 3

ASUMINEN

Oskari ja hänen perhe asuvat kerrostalossa kaupungin keskustassa. Kerrostalo on melko vilkkaalla kadulla, mutta Oskaria se ei haittaa. Hänestä on mukavaa nähdä ja kuulla kaupungin elämää.

Oskarin perhe asuu kolmannessa kerroksessa. Talossa on hissi, mutta Oskari käyttää aina portaita, koska ei jaksaa odottaa hissiä. Perheen asunnossa on keittiö, vessa, olohuone ja kaksi makuuhuonetta. Heillä ei ole saunaa, mutta talon kellarikerroksessa on yhteinen sauna. Oskarin perheen saunavuoro on keskiviikkona ja lauantaina. Keskiviikko on hyvä saunapäivä, koska silloin Oskarilla on jalkapalloharjoitukset. Lauantaina hän yleensä tapaa ystäviä, eikä hän silloin ehdi saunaan.

Toiset ihmiset tykkäävät asua maalla ja rakastavat rauhaa. Oskarin äiti ei ole sellainen ihminen. Hän tykkää kaupunkielämästä. Hän käy joka viikonloppu teatterissa, konsertissa tai jossakin näyttelyssä. Mutta alakerran naapurin musiikista hän ei tykkää. Alakerran uusi naapuri kuuntelee musiikkia niin kovalla, että se kuuluu yläkertaan asti. Hänellä on kaiken lisäksi niin huono musiikkimaku, äiti valittaa.

Oskarin isä on kotoisin maalta, mutta viihtyy hyvin kaupungissa. Hänen mielestä elämä kerrostalossa on mukavaa ja helppoa. Me emme edes tarvitse omaa autoa, koska bussipysäkki on kadun toisella puolella. Isäkin viihtyy siis kaupungissa. Mutta mummon luona maalla isä tekee mielellään lumitöitä, leikkaa nurmikkoa tai hakee postin päätien postilaatikosta.

Oskarikin viihtyy maalla, ainakin kesällä. Silloin Oskari ja hänen serkku ovat mummolassa kaksi viikkoa. Mummolassa on kivaa, mutta kauppaan on pitkä matka. Ennen siellä kävi kauppa-auto kerran viikossa. Se oli poikien mielestä hauskaa. Nyt he ajavat kauppaan mopolla tai pyörällä.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Onko kaupungissa parempi asua kuin maaseudulla? Perustele.
- Kumpi on parempi paikka asua, kerrostalo vai omakotitalo? Perustele.
- Käytätkö hissiä vai portaita? Perustele.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä. I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Oskarin mummo asuu kaupungissa.			
Oskarin uusi naapuri on hiljainen.			
Oskarin isä viihtyy kaupungissa.			
Oskarin perhe pärjää ilman autoa.			
Oskarin kerrostalossa on sauna.			
Oskari käy saunassa lauantaina.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi.

Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita teksti, jossa kuvaillet kotiasi. Miten sinä ja perheesi asutte? Onko sinulla oma huone? Millainen talo on? Asutko kaupungissa vai maaseudulla?

Skriv en fortelling der du beskriver hjemmet ditt. Hvordan bor du og din familie? Hva slags hus? Har du eget rom? Bor du i en by eller på landet?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Jatka lukutekstin tarinaa siten, että Oskarin äiti tutustuu alakerran uuteen, äänekkääseen naapuriin. Mitä tapahtuu? Millainen naapuri on? Tuleeko heistä ystäviä?

Skriv en fortsettelse av leseteksten, der Oskars mamma faktisk gjør seg kjent med den bråkete naboen. Hva skjer? Hvordan er naboen? Blir de venner?

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Maalla vai kaupungissa? Kirjoita teksti, jossa vertaillet maalla ja kaupungissa asumisen etuja. Käytä otsikkoa **Maalla vai kaupungissa?**

I byen eller på landsbygda? Skriv en drøfting der du sammenligner det å bo i en by eller på landsbygda. Sett **Maalla vai kaupungissa?** som overskrift.

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Mitä mieltä sinä olet designista tai sisustamisesta? Onko se tärkeää vai turhamaista? Millainen on sinun sisustustyylisi? Millainen on unelmakotisi?

Hva mener du om design og interiør? Er det viktig eller bare forfengelighet? Har du en egen interiørstil? Hva legger du i begrepet boligdrøm?

KAPPALE 4

SUOMALAINEN KOULU

Harri on suomalainen poika. Hän käy peruskoulua ja on yhdeksännellä eli viimeisellä luokalla. Harrin koulussa on kolme rinnakkaisluokkaa: 9A, 9B ja 9C. Melkein kaikki Harrin kaverit ovat samalla luokalla kuin hän. Suomessa voi valita, meneekö peruskoulun jälkeen lukioon vai ammattikouluun. Lukiossa opiskellaan kaikkia tavallisia aineita.

Ammattikoulusta opiskelija saa ammatin. Ammattikoulun jälkeen voi olla esimerkiksi parturi-kampaaja, lähihoitaja tai sähköasentaja. Sekä lukio että ammattikoulu kestävät yleensä kolme vuotta. Lukion tai ammattikoulun jälkeen voi vielä jatkaa yliopistoon tai ammattikorkeakouluun.

Harri ei halua mennä lukioon. Hän haluaa hankkia ammatin ja mennä ammattikouluun. Harrin serkku on ammattikoulussa rakennuslinjalla ja se on Harristakin kiinnostava linja. Moni yhdeksäsluokkalainen ei vielä tiedä, mitä haluaa tehdä elämässä. Harri tietää: hän haluaa olla kirvesmies. Lukeminen ei kiinnosta häntä.

Harrin isovelji on lukiossa ja tykkää opiskelusta. Hän on lukion kolmannella luokalla ja tällä hetkellä Harrin mielestä veli on melko stressaantunut. Hänellä on ylioppilaskirjoitukset ja hänen täytyy lukea paljon. Hän haluaa saada hyvän todistuksen ja päästä hyvään yliopistoon. Yliopistoon pitää olla hyvä lukion todistus ja sinne on lisäksi pääsykokeet.

Harrilla on vielä kaksi kuukautta peruskoulua jäljellä. Harrin koulu on aika vanha ja pieni. Koulu on kuitenkin ihan viihtyisä ja kiva. Ajatella, hän on ollut samassa koulussa kohta yhdeksän vuotta! Joka päivä hän istuu samassa ahtaassa luokassa, syö samassa meluisassa ruokalassa ja seisoo samalla pihalla samojen tyyppien kanssa. Kyllä on jo aika vaihtaa koulua! Vanhassa koulussa haiseekin tosi pahalle. Harrilla on aina nenä tukossa koulun jälkeen. Harri epäilee, että koulussa on hometta. Suomessa on monta vanhaa koulurakennusta, jossa on homeongelma.

Harrin uusi koulu on toisessa kaupungissa. Harrin täytyy siis muuttaa pois kotoa. Hän muuttaa samaan asuntolaan, jossa hänen serkkukin asuu. Harri on alaikäinen, mutta saa onneksi päättää itse opiskelupaikasta. Vanhempien mielestä rakennuslinja sopii Harrille. Tietysti he ovat vähän surullisia, koska Harri muuttaa pois kotoa.

HOKSI-BOKSI

Ylioppilaskirjoitukset: Suomessa lukion viimeisellä luokalla on isot kokeet. Ennen ylioppilaskirjoituksia on lukuloma. Opiskelijat saavat silloin lukea kotona ja heillä ei ole koulua. Ylioppilaskirjoitukset kestävät monta päivää.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Mitä Harri haluaa opiskella?
- Kuinka monta luokkaa suomalaisessa peruskoulussa on?
- Miksi Harrin pitää muuttaa peruskoulun jälkeen pois kotoa?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Kaikki menevät peruskoulun jälkeen lukioon.			
Peruskoulu kestää Suomessa ja Norjassa 10 vuotta.			
Harri ei tiedä mitä hän haluaa tehdä elämässä.			
Ammattikoulu kestää kauemmin kuin lukio.			
Kaikki pääsevät yliopistoon.			
Harrin isovelji on kirvesmies.			
Harri muuttaa kotoa pois koska peruskoulussa on hometta.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

.....

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kerro omasta kouluarjestasi. Mistä oppiaineista sinä tykkäät? Mistä et tykkää? Mitkä aineet ovat sinusta tärkeitä?

Fortell om din skolehverdag. Hvilke fag liker du? Hvilke fag liker du ikke? Er det noen fag du synes er spesielt viktige?

.....

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kerro, omista opiskeluhaaveistasi. Minne haluat opiskelemaan? Miksi? Mitä odotat? Saavatko sinun mielestäsi vanhemmat vaikuttaa lapsen kouluvalintaan?

Fortell om dine egne studieplaner. Hvor og hva ønsker du å studere? Hvorfor? Hva slags forventninger har du? Synes du at foreldre skal få bestemme over barnets skolevalg?

.....

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita blogikirjoitus teemoista nuoruus, työ ja koulutus. Keskitytäänkö koulutukseen nykyään liikaa vai liian vähän? Millaista koulutusta tai työtä haluaisit itsellesi? Mitä oppiaineita tarvitset saavuttaaksesi tavoitteesi? Vaikuttaako ammatinvalintaasi enemmän palkka vai mielenkiinnon kohteet?

Skriv en personlig bloggtekst der du drøfter temaet ungdom, jobb og utdanning? Fokuseres det for mye eller for lite på utdanning i dag? Har du tanker om hva slags arbeid eller utdanning du ønsker å ha? Hva slags fag trenger du for å nå målene dine? Er det lønn eller interesseområde som er viktig i valget av karriere?

KAPPALE 5

RETKELLÄ TUNTURISSA

Jokisen perheellä on hiihtoloma. He eivät lähde matkoille, vaan viettävät koko loman kotona. Tänään he lähtevät retkelle tunturiin.

Aamulla he syövät tukevan aamiaisen. Isä paistaa munia ja pekonia. Hän keittää puuroa ja pannullisen kahvia. Pöydällä on kaksi termospulloa, toinen kahville ja toinen kaakaolle. Hyvän aamiaisen jälkeen he pakkaavat reput ja pukeutuvat.

Sää on kirkas, mutta aurinko ei vielä lämmitä kunnolla. On vasta helmikuu. Perheen poika Markus ja isä hiihtävät retkipaikalle. Matka on noin kymmenen kilometriä. Äiti ja Maria-tytär ajavat kelkalla. Kaikki tavarat ovat reessä kelkan perässä. Äiti ja Maria ovat perillä paljon ennen toisia. He etsivät sopivan nuotiopaikan ja sytyttävät nuotion. Retkipaikka on pienen tunturijärven rannalla.

Maria haluaa pilkkiä. Hän kaivaa reestä pilkkirepun ja toukat. Hän ottaa kairan esille ja tekee jäähän reiän. Jää on paksua ja hänelle tulee hiki. Vesi on tosi kirkasta ja reiästä voi nähdä järvenpohjan. Maria laittaa yhden lihavan, punaisen karpäsentoukan koukkuun ja pudottaa koukun veteen. Sitten hän vain odottaa.

Kun isä ja Markus tulevat, äiti paistaa makkaraa. Marialla ei ole kalaonnea, mutta hän ei luovuta. Hän ottaa kairan ja vaihtaa paikkaa. Isä menee Marian vanhalle paikalle. Pian Mariaa onnistaa: hän saa ylös kalan. Se ei ole kovin iso, mutta pullea ja punainen rautu. Hyvä paistokala, Maria tuumii.

Luonnossa liikkuminen on Pohjoiskalotin asukkaille hyvin rakas harrastus. Kesällä ihmiset patikoivat tuntureilla, syksyllä monet marjastavat tai metsästävät ja talvella tunturit kutsuvat hiihtämään. Myös pilkkiminen on tavallinen harrastus. Luonnossa liikkuminen on rauhoittavaa ja rentouttavaa, mutta se lisää myös ihmisten fyysistä kuntoa. Retkeileminen on mukava koko perheen yhteinen harrastus, johon kaikki voivat osallistua. On myös palkitsevaa saada luonnosta ruokaa omaan pöytään.

KAPPALE 5

DEL A

førstehjelp = ensiapu

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Mitä tarkoittaa pilkkiä tai pilkkiminen?
- Millä Maria tekee jäähän reiän?
- Miten Maria ja äiti kuljettavat tavaroita tunturiin?
- Saiko Maria kalaa?
- Onko luonnossa liikkuminen sinun mielestäsi kivaa?

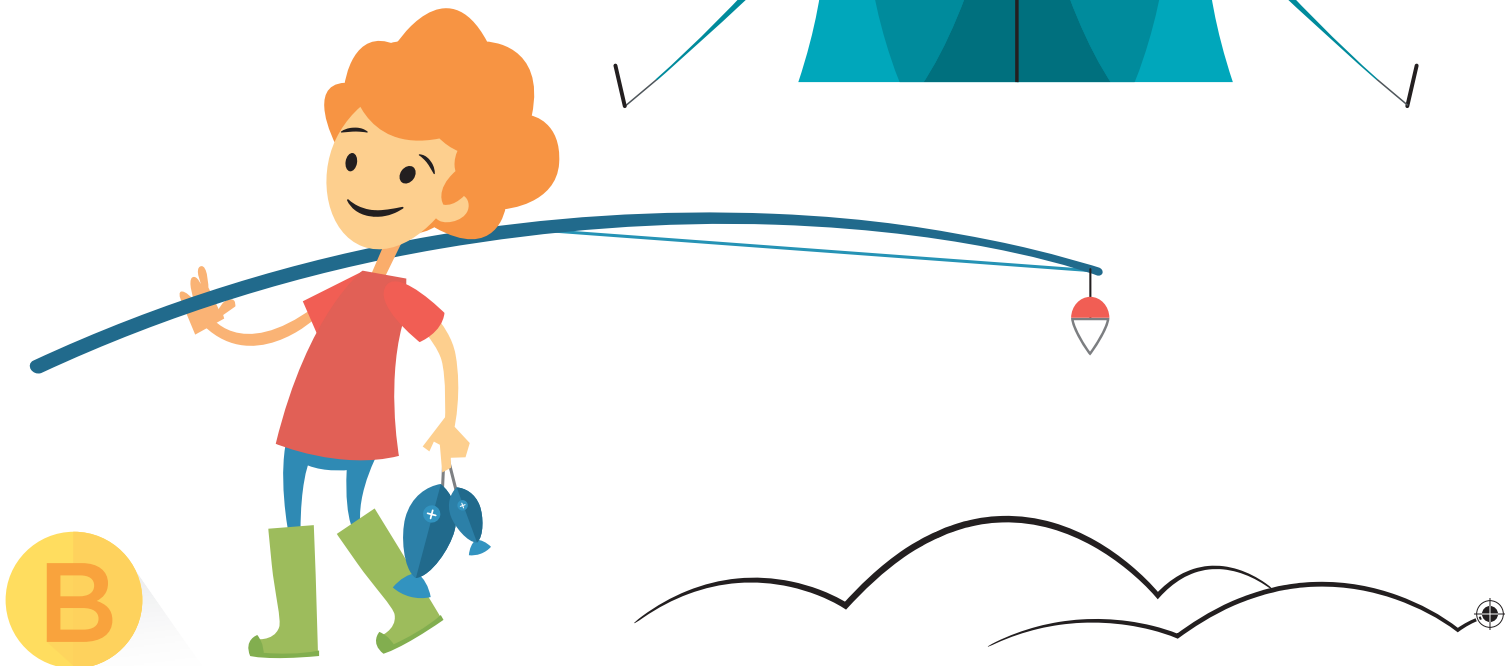

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Aamulla perhe syö toukan aamiaiseksi.			
On aurinkoinen päivä.			
Markus sytyttää nuotion.			
Jää on ohut ja heikko.			
Pohjoiskalotin asukkaat tykkäävät liikkua luonnossa.			
Pieniä lapsia ei kannata ottaa mukaan luontoon.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi.
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

.....

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita jännittävä tarina yöretkestä metsässä.
Käytä otsikkona **Pimeän metsän keskellä**.
Skriv en skummel historie om en overnattingstur i skogen.
Sett som overskrift **Pimeän metsän keskellä**.

.....

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Mitä luonnossa liikkuminen merkitsee sinulle?
Skriv en tekst om hva friluftsliv betyr for deg?

.....

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita tarina kuvan perusteella.
Skriv en fortelling inspirert av bildet.

KAPPALE 6

HAUSKAT PELIT JA TYHMÄT VANHEMMAT

Digitaalinen pelaaminen on hyvin yleinen nuorten harrastus. Melkein kaikki nuoret pelaavat joskus. Pelata voi älypuhelimella, pelikonsolilla, tietokoneella tai tabletilla. Pelejä on todella laaja valikoima. On esimerkiksi urheilupelejä, sotapelejä, tasohyppelypelejä ja ongelmanratkaisupelejä.

Pelit eroavat television katselusta, koska peleissä on vuorovaikutusta. Pelaaja ei ole passiivinen katselija, vaan osa tarinaa. Pelit tarjoavat jännitystä ja haasteita. Voittaminen tai ongelman ratkaiseminen tuo mielihyvää. Pelaaminen ei ole vain nuorten harrastus. Myös monet aikuiset pelaavat. Jos peli ei ole lapsille sallittu, siinä on ikäraja, K-18. Se tarkoittaa, että alle 18 vuotiaat eivät saa pelata peliä. Pelissä saattaa olla esimerkiksi liikaa väkivaltaa ja se ei sovi lapsille. Ikäraja voi olla myös matalampi, esimerkiksi K-16.

Peliaika tai ”ruutu-aika” on kysymys, jota moni perhe miettii. Kuinka paljon on tarpeeksi? Onko hyvä olla pelitön päivä, eli päivä ilman pelaamista? Tai jopa pelitön viikko? Kenen vastuulla on valvoa peliaikaa? Peliaika on tavallinen riidan aihe monessa perheessä. Vanhemmat usein pelkäävät heille vieraita asioita. Jos liika pelaaminen on ongelma, puhutaan peliongelmaista tai peliriippuvuudesta. Liika pelaaminen voi aiheuttaa esimerkiksi fyysisiä kipuja, uniongelmia tai sosiaalisten suhteiden vähenemistä. Pelimaailma voi myös olla paikka, jonne voi paeta ”oikean elämän” ongelmia. Jos pelaaminen häiritsee nukkumista, sosiaalisia suhteita tai koulunkäyntiä, ongelma on kuitenkin olemassa.

Monet vanhemmat ajattelevat, että pelaaminen on todella yksinäinen harrastus ja huono asia. Pelien pelaaminen ei usein ole edes yksinäistä. Monia pelejä voi pelata yhdessä ystävien kanssa. Pelimaailmasta saattaa myös saada uusia ystäviä ja kokea onnistumista ja hyväksyntää. Muita hyviä puolia pelaamisessa on esimerkiksi kielten oppiminen.

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein tai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Pelaaminen on harvinainen harrastus.			
Väkivaltaisissa peleissä on ikäraja.			
Vanhemmat eivät pelaa.			
Ruutuaika on tavallinen riidanaihe monessa perheessä.			
Pelaaminen voi häiritä nukkumista.			
Vain yksinäiset ihmiset pelaavat.			

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi.

Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Mitä tarkoittaa *ikäraja*?
- Kuinka paljon on sinun mielestä sopiva määrä peliaikaa?
- Onko pelaaminen sosiaalinen vai epäsosiaalinen harrastus?
- Mitä positiivista pelaamisessa on?

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

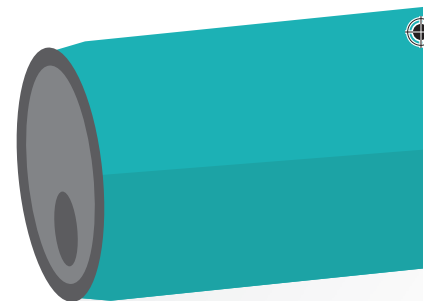
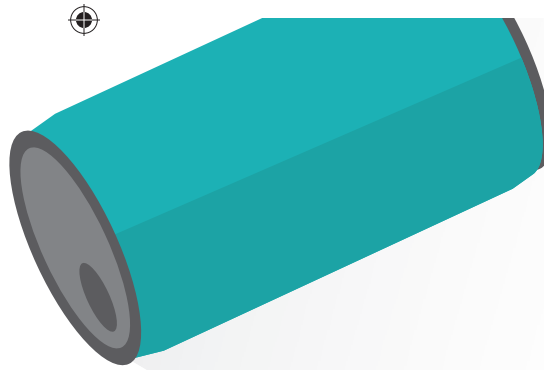
Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita teksti tämän kuvan perusteella.
Skriv en tekst med utgangspunkt i dette bildet.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kirjoita teksti otsikolla **Rasittavat vanhemmat**.

Skriv en fritekst som har overskriften **Rasittavat vanhemmat**.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Mikä on sinun mielipiteesi pelaamisesta? Kirjoita lukijakirje.

Hva er din mening om dataspill og spilling? Skriv et leserinnlegg.

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Kirjoita teksti, jossa pohdit pelaamisen positiivisia ja negatiivisia puolia.

Skriv en drøfting der du tar for deg både positive og negative sider ved dataspilling.

KAPPALE 7

MATKUSTAMINEN

Viime joulu oli Annin perheessä erilainen. Kun muut ihmiset siivosivat, leipoivat ja valmistautuivat jouluun, Annin perhe pakkasi. He eivät olleet kotona, vaan he viettivät joulua Thaimaassa. Heillä oli niin sanottu pakettimatka, eli he ostivat lennot ja hotellin matkatoimistolta.

Lomalla oli ihanaa. Aurinko paistoi ja ihmiset olivat iloisia ja ystävällisiä. He olivat paljon rannalla. Thaimaa on täynnä upeita hiekkarantoja. Annin isä on innokas sukeltaja ja muu perhekin tykkää uida ja snorklata. Perhe viettää ison osan lomasta aina rannalla.

Anni tykkää thaimaalaisesta ruuasta, mutta Annin pikkuveli ei. Hän vihaa mausteisia ruokia. Hän ei tykkää kalasta, eikä kasviksista. Onneksi ranskalaisia perunoita saa myös Thaimaasta. Ruoka on Thaimaassa halpaa. Anni tykkää kokeilla uusia ruokia katukeittiöistä, vaikka ei aina ole varma, mitä ne ovat. Paistetut nuudelit ovat Annin herkkua.

Hotellissa oli paljon suomalaisia, norjalaisia ja ruotsalaisia. Anni tutustui ruotsalaiseen tyttöön, joka oli saman ikäinen kuin Anni. He olivat yhdessä uima-altaalla, ottivat aurinkoa ja pelasivat biljardia ja korttipelejä. He olivat myös samalla retkellä buddhalaisessa temppelissä.

Entä kaipasiko Anni perinteistä joulua? Ei oikeastaan, hänestä loma oli ihana pirstutus talven keskelle. Ensi jouluna hän silti haluaa olla taas kotona, koristella joulukuusen, paistaa pipareita ja syödä jouluruokaa.

Anni haluaa joskus lähteä reppureissulle, kuten hänen serkkunsa Kai. Kai on joka talvi jossakin kaukana monta kuukautta. Viime vuonna hän oli Australiassa, tänä vuonna Intiassa. Kailla on paljon jännittäviä ja hauskoja tarinoita näiltä reissuilta. Kai sanoo, että hänellä on loputon kaukokaipuu.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Sana *kaukokaipuu* on vaikea kääntää norjaksi. Sana on yhdyssana sanoista *kauko* (ajattele *kaukana*) ja *kaipuu* (ajattele *kaipaus*). Yritä selittää, mitä sana tarkoittaa. Voit vastata tehtävään joko suomeksi tai norjaksi.

Ordet *kaukokaipuu* er vanskelig å oversette til norsk. Ordet er sammensatt av ordene *kauko* (tenk *kaukana*) og *kaipuu* (tenk *kaipaus*). Prøv å beskrive hva dette ordet betyr. Du kan velge om du vil besvare denne oppgaven på finsk eller norsk.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Anni lähtee ensi jouluna Thaimaahan.			
Pakettimatka tarkoittaa, että saa joulupaketissa matkalipun.			
Annin isä vihaa sukeltamista.			
Annin serkku on ollut Intiassa ja Australiassa.			
Annin pikkuveli on kaikkiruokainen.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita teksti otsikolla **Minun unelmalomani**.
Skriv en fortelling som har overskriften **Minun unelmalomani**.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kirjoita teksti otsikolla **Kaukokaipuu**.
Skriv en fortelling som har overskriften **Kaukokaipuu**.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita kuvasta. Käytä mielikuvitusta.

- Mitä kuvassa tapahtuu?
- Millä lentokentällä kuva on otettu?
- Ketä kuvan ihmiset ovat? Mistä he ovat ja minne he ovat matkalla?

Skriv om bildet. Bruk fantasien.

- Hva skjer på bildet?
- Hvilken flyplass kan dette bildet være fra?
- Hvem er alle menneskene på bildet? Hvor er de fra og hvor skal de?

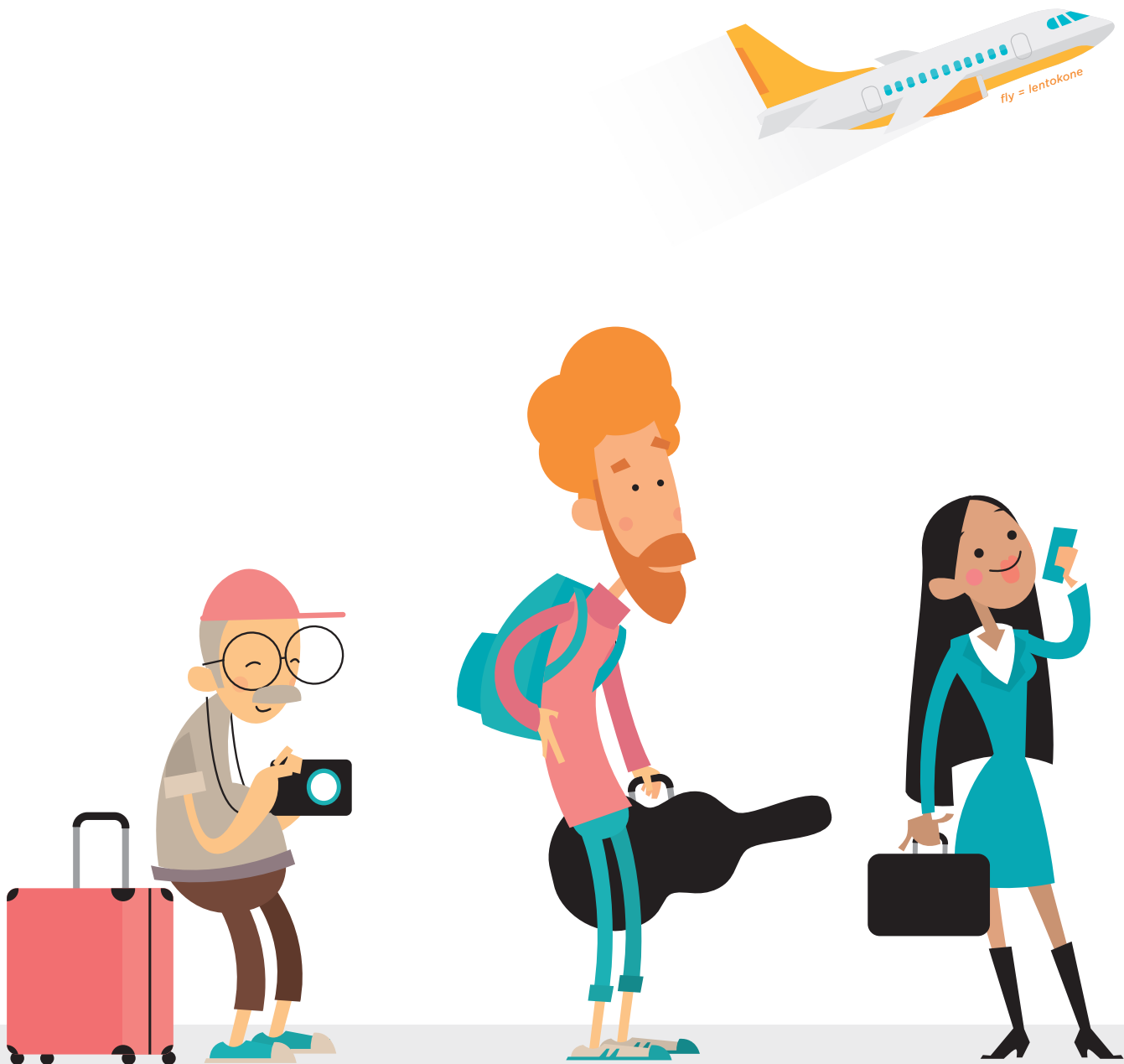

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Pohdi turismin hyviä ja huonoja puolia. Me rakastamme matkustamista ja sanotaan, että matkailu avartaa. Mutta onko matkustamisella ja kansainvälisellä turismilla joitakin huonoja puolia?

Skriv en drøftingsoppgave om turisme. Vi elsker å reise, og vi sier gjerne at det å reise for eksempel er lærerikt. Men er det noen negative sider ved reising og internasjonal turisme?

KAPPALE 8

LIIKENNE JA LUONTO

Liikenne tarkoittaa ihmisten ja tavaroiden kuljettamista paikasta toiseen. Liikenne helpottaa ihmisten elämää huomattavasti ja mahdollistaa monia asioita. Voimme esimerkiksi matkustaa ulkomaille, syödä eksoottisia ruokia ja käyttää ulkomailta valmistettuja tavaroita ja vaatteita.

Liikenne kuitenkin kuluttaa energiaa ja saastuttaa luontoa. Isoissa kaupungeissa, joissa on paljon liikennettä, on huono ilmanlaatu. Pohjoismaissa ei vielä ole suurta ongelmaa, mutta esimerkiksi Aasian isoissa kaupungeissa tilanne on huono. Myös melu, liikenneruuhkat ja onnettomuudet ovat liikenteen ikäviä puolia.

Yksityisautoilu yleistyy maailmalla. Suomessa noin kolmasosalla on vähintään kaksi autoa. Omalla autolla kulkeminen on helppoa, mukavaa ja nopeaa. Autot onneksi kehittyvät ja uudet autot saastuttavat vähemmän. Ilmansaasteet eivät kuitenkaan vähene, koska autojen määrä kasvaa koko ajan.

Monet kaupungissa elävät ihmiset eivät omista autoa. He käyttävät joukkoliikennettä eli kulkevat matkat esimerkiksi bussilla, metrolla tai junalla. Joukkoliikenne on liikennettä, jossa kuljetetaan useaa ihmistä yhtä aikaa. Joukkoliikenteelle on tyypillistä, että sille on oma reitti ja aikataulu. Ruuhka-aikana joukkoliikenteen käyttäminen voi olla nopeampaa ja säästää hermoja.

Todellinen ekoteko on tietysti kävellä tai pyöräillä. Se on myös hyvää hyötyliikuntaa. Jos esimerkiksi pyöräilee kouluun tai töihin, ei tarvitse välttämättä lähteä illalla lenkille. Joka paikassa ei kuitenkaan ole niin helppoa käyttää joukkoliikennettä tai edes pyöräillä. Pienillä paikkakunnilla voi olla hyvin vähän bussireittejä, ja välimatkat ovat pitkiä ja pyöräilijöille vaarallisia.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Käytätkö pyörää päivittäin? Miksi/miksi et?
- Onko sinun mielestä tärkeää vähentää oman auton käyttöä?
- Millainen mahdollisuus sinun kotipaikkakunnallasi on käyttää bussia?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Autoilussa on myös huonoja puolia.			
Huono ilmanlaatu johtuu usein liikenteestä.			
Autojen määrä maailmalla vähenee, koska ihmiset ovat huolissaan ympäristöstä.			
Aasiassa ja Pohjoismaissa on huono ilmanlaatu.			
Kaikki voivat käyttää julkista liikennettä.			
Pyöräily ei ole niin haitallista ympäristölle kuin autoilu.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Autolla ajamiseen vaaditaan ajokortti, mutta kaikki ihmiset eivät hanki ajokorttia.
Kirjoita millaista on elää ilman ajokorttia. Käytä otsikkoa **Elämä ilman ajokorttia**.

For å kunne kjøre bil, så må man ha førerkort. Ikke alle ønsker å skaffe seg et førerkort. Skriv en fortelling om hvordan det er å leve uten førerkort.
Bruk som overskrift **Elämä ilman ajokorttia**.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Junan ja rautatien esitetään usein olevan ympäristöystävällisempi kuljetusvaihtoehto autolle ja lentokoneelle. Kuvittele, että Pohjois-Norjan rannikkoa pitkin kulkisi junarata aina Kirkkoniemeen asti. Kirjoita tarina kuvitteellisesta junamatkasta Pohjois-Norjan läpi. Missä juna pysähtyy? Mitä näet ikkunasta? Kenen kanssa matkustat? Mitä teette junassa?

Tog og jernbane løftes frem som et miljøvennlig transportalternativ til både bil og fly. Tenk deg at det hadde vært en jernbane langs hele kysten i Nord-Norge, frem til Kirkenes. Beskriv en fiktiv togtur gjennom Nord-Norge. Hvor stopper toget? Hva ser du gjennom vinduet? Hvem reiser du med? Hva gjør dere på toget?

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kuvittele, että olet nuorisopoliitikko työryhmässä, joka suunnittelee isoa pyöräilyprojektia kotikuntaasi. Kerro suunnitelmastanne; minne reitit tulevat, millaisia polkuja/siltoja/tunneleita täytyy tehdä, ja miksi teidän mielestänne suunnitelman toteuttaminen on tärkeää. Käytä mielikuvitustasi ja anna ajatusten lentää!

Forestill deg at du sitter som ungdomspolitiker i en arbeidsgruppe som skal lage et stort sykkelprosjekt i din hjemkommune. Beskriv planene deres,- hvor skal sykkelstiene gå, hva slags stier/bruer/ tuneller må lages, og hvorfor mener dere at det er viktig å gjennomføre planene. Bruk fantasien godt og sats stort!

KAPPALE 9

ELÄINSUOJELU

Eläinsuojelu tarkoittaa eläinten suojelua kivulta ja kärsimykseltä. Eläinsuojelu tarkoittaa myös että eläimillä pitää olla hyvä elämä. Suomessa ja Norjassa on eläinsuojelulaki. Laki sisältää eläinsuojelun periaatteet. Laki koskee kaikkia eläimiä.

Eläimet voidaan jakaa neljään ryhmään: lemmikkieläimet, tuotantoeläimet, koe-eläimet ja villieläimet.

- Lemmikkieläin on ihmisten kanssa asuva eläin. Lemmikkieläimellä on sosiaalinen rooli perheessä.
- Tuotantoeläin tuottaa jotakin ihmisille: lihaa, maitoa tai esimerkiksi nahkaa/turkiksia.
- Koe-eläin on eläin, jolla on tieteellinen käyttö. Koe-eläimillä voidaan testata esimerkiksi lääkkeitä tai kosmetiikkaa. Koe-eläinten käyttö vähenee koko ajan.
- Villieläin on eläin, joka elää luonnossa.

Eläinsuojelulain mukaan eläimille ei saa tuottaa tarpeetonta kipua ja tuskaa. Eläintä ei saa rääkätä. Eläintä ei saa lyödä tai potkia, eikä myöskään kouluttaa liian kovakouraisesti. Omistaja ei siis saa tehdä eläimelle mitä hän haluaa. On kiellettyä vahingoittaa eläintä, mutta myös laiminlyöminen ja hylkääminen on rikos. Omistajan pitää ruokkia eläintä ja huolehtia puhtaudesta. Ihmisen pitää huolehtia eläinten tarpeista. Esimerkiksi koiran täytyy päästä ulos. Jos eläin sairastuu, sille täytyy hankkia hoitoa.

Ruotsissa on laki, joka sanoo että koira ei saa olla kotona yksin yli kuusi tuntia. Koira on seuraeläin ja se ei voi hyvin, jos se on paljon yksin. Se saattaa haukkua ja rikkoa paikkoja. Meteli voi häiritä naapureita ja tämä onkin yleinen syy viedä koira hoitolaan. Ruotsalaiset koirat ovat useammin koirahoitolassa kuin suomalaiset tai norjalaiset koirat. Monet ruotsalaiset käyvät myös katsomassa koira kesken työpäivän. Jotkut ottavat koiran mukaan työpaikalle.

Eläinlääkärit, poliisit ja terveystarkastajat valvovat eläimiä ja eläinsuojelulakia. Myös jokaisella ihmisellä on vastuu huolehtia eläinsuojelusta. Joskus eläinlääkärit ja poliisit puuttuvat eläinten kohteluun ja joskus eläin täytyy ottaa pois omistajalta. Usein taustalla on isompi sosiaalinen ongelma, jolloin ihminen ei osaa huolehtia eläimestä. Onneksi harva ihminen kohtelee eläimiä tahallaan huonosti.

! HOKSI-BOKSI
Eläin bøyas eläime-

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

- Onko sinun mielestäsi eläinsuojelu tärkeää?
- Mitkä eläinsuojeluun liittyvät teemat ovat sinusta erityisen tärkeitä?
- Mikä on eläinrääkkäystä? Anna esimerkkejä.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Tee omia lauseita, joissa käytät seuraavia sanoja. Sanat voivat olla perusmuodossa tai taivutetussa muodossa. Lag setninger der du bruker ord fra lista nedenfor. Ordene kan stå i grunnform eller i bøyd form.

1. Eläin
2. Kipu
3. Eläinrääkkäys
4. Eläinsuojelu
5. Hylkääminen

VAIKEITA SANOJA VANSKELIGE ORD

Eläinsuojelu – dyrevern
 suojelu – beskyttelse
 kipu – smerte
 kärsimys – lidelse
 eläinsuojelulaki – dyrevernslov
 periaate – prinsipp
 rääkätä – plage/mishandle
 kovakourainen – hardhendt
 laiminlyöminen – neglisjering
 hylkääminen – det å forlate
 rikos – forbrytelse/lovbrudd
 tarve – behov, valvoa – håndheve
 vastuu – ansvar
 huolehtia – ta vare på

B

DEL B

9

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita teksti, jossa kerrot mitä sinun mielestäsi eläimen omistajana on tärkeää ajatella.
Skriv en artikkel der du forteller om hva du synes er viktig å tenke på som dyreeier.

Lisätietoa ja vinkkejä löydät näistä linkeistä

Dersom du trenger inspirasjon, kan du finne gode tips på denne hjemmesiden:

KOIRAT: <http://vanha.elaintenviikko.fi/kampanjat/2015-koirien-puolesta>

KISSAT: <http://vanha.elaintenviikko.fi/kampanjat/2013-kissa-ja-kissamyytit>

KANIT: <http://vanha.elaintenviikko.fi/kampanjat/2011-pikkujyrsijat-ja-kanit>

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kirjoita teksti, jossa pohdit Ruotsin sääntöä koirien yksinolosta. Oletko tällaisen säännön kannalla vai vastaan? Perustele mielipiteesi.

Skriv en drøftingsoppgave der du tar for deg loven fra Sverige om alenetid for hunder.
Er du enig eller uenig i denne lovforskriften? Begrunn svaret ditt.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Animalia on suomalainen yhdistys, joka työskentelee eläinten oikeuksien puolesta.
Vuonna 2015 Animalia järjesti kampanjan liittyen eläinten oikeuksiin ruoka- ja turkistuotannossa. Kampanjan julisteet poistettiin katukuvasta nopeasti, koska ne koettiin liian provosoiviksi.

Poistetut julisteet löytyvät osoitteesta: https://web.archive.org/web/20060520164024/http://animalia.brandmanual.com/julisteet/animalia_julisteet.pdf

Mitä mieltä sinä olet? Oliko kampanja liian raju? Mitä ajatuksia kuvat herättävät sinussa?
Kirjoita teksti, jossa pohdit tätä kampanjaa.

Animalia er en finsk organisasjon som jobber for dyrenes rettigheter. I 2015 hadde de en kampanje om dyrenes rettigheter i mat- og pelsproduksjon. Plakatene de brukte ble fort fjernet fra gatebildet da de ble oppfattet som for provoserende.

Link til plakatene finner du her: https://web.archive.org/web/20060520164024/http://animalia.brandmanual.com/julisteet/animalia_julisteet.pdf

Hva synes du? Var denne kampanjen for drøy? Hva slags tanker får du av bildene?
Skriv en drøftingsoppgave om kampanjen.

NB. Slagordene *Ole kerrankin ihmisiksi* kan oversettes med *Oppfør deg for en gang skyld/ Vis folkeskikk for en gangs skyld*.

KAPPALE 10

POHJOLA

Pohjola tai Pohjoismaat on maantieteellinen alue, johon kuuluvat Suomi, Ruotsi, Tanska, Norja ja Islanti. Pohjolaan kuuluvat myös Ahvenanmaa (ruotsiksi Åland), Färsaaret ja Grönlanti. Ahvenanmaa kuuluu Suomeen, ja Grönlanti ja Färsaaret kuuluvat Tanskaan. Ahvenanmaalla, Grönlannilla ja Fäärsaarilla on silti itsehallinto. Pohjoismaissa on yhteensä 26 miljoonaa asukasta.

Pohjoismaiden alueella on melko yhtenäinen kulttuuri. Pohjola on hyvä paikka asua. Kaikissa Pohjoismaissa on hyvä *sosiaalinen turvaverkko*. Kaikilla on esimerkiksi oikeus *terveydenhoitoon*. Koulutus ja osaaminen ovat Pohjoismaissa korkealla. Lapsiperheitä *tuetaan* hyvin. Miesten ja naisten välinen tasa-arvo on Pohjoismaissa hyvä. Puhdas ja koskematton luonto on tärkeä asia Pohjoismaiden asukkaille.

Pohjoismaiden kielet kuuluvat kolmeen kieliperheeseen. Ruotsi, norja, tanska, islanti ja fääri ovat sukukieliä keskenään, ja kuuluvat indoeurooppalaiseen kieliperheeseen. Suomi, saame, karjala, kveeni ja meänkieli kuuluvat suomalais-ugrilalaiseen/uralilaiseen kieliperheeseen. Grönlanti taas kuuluu inuittikielten ryhmään. Erot kieliperheiden välillä ovat suuria.

Pohjola-Norden/ Foreningen Norden on pohjoismainen järjestö joka haluaa edistää yhteistyötä pohjoismaiden välillä. Pohjola-Norden tukee esimerkiksi koulujen yhteistyötä. Järjestö myöntää kouluille ja oppilaille stipendejä. Stipendin avulla oppilaat voivat luoda kontakteja toiseen Pohjoismaahan. Koululla voi olla esimerkiksi oma ystäväkoulu toisessa Pohjoismaassa.

VAIKEITA SANOJA VANSKELIGE ORD

Sosiaalinen turvaverkko

sosialt støtteapparat

Terveydenhoito

helsevern

Tuetaan (passivform av tukea)

støttes (passivform)

Tasa-arvo

likhet, likeverd, likestilling

Lue lisää Pohjoismaista osoitteessa <http://www.norden.no>

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa seuraaviin kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Haluaisitko sinä tehdä yhteistyötä suomalaisen koulun kanssa? Miksi/miksi ei?
- Onko toisen pohjoismaisen kielen osaaminen sinun mielestäsi hyödyllistä vai riittääkö englanti?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perusteile Begrunn
Pohjoismaiden kielet muistuttavat toisiaan.			
Hollanti kuuluu Pohjoismaihin.			
Naisen asema on heikko Pohjoismaissa.			
Fääri ja grönlanti kuuluvat samaan kieliperheeseen.			
Suomi ja saame kuuluvat samaan kieliperheeseen.			
Ahvenanmaa kuuluu Grönlantiin.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kuvittele, että koulusi on saanut ystäväkoulun Suomesta. Luokat pitävät yhteyttä sähköpostilla. Kirjoita ensimmäinen sähköposti suomalaisen koulun luokalle. Mitä asioita haluat kertoa itsestäsi ja luokastasi?

Tenk deg at klassen din har en vennskapsklasse i Finland. Klassene har kontakt med hverandre via e-post. Skriv den første eposten som skal sendes til den finske klassen. Hva forteller du om deg selv og om klassen din?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Onko sinun mielestäsi olemassa pohjoismaista identiteettiä? Mitä se voisi tarkoittaa? Miten itse määrittelet itseäsi esimerkiksi ulkomailla? Onko sinulle tärkeää olla pohjoismaalainen, vai onko tärkeintä olla norjalainen tai pohjoisnorjalainen? Käytä otsikkona **Pohjoismainen identiteetti?**

Finnes det en felles nordisk identitet? Hva legger du i så fall i begrepet? Hvordan definerer du deg selv når du er i utlandet? Mener du det er viktig å definere deg som nordisk, eller definerer du deg som nordmann eller kanskje en fra Nord-Norge? Sett **Pohjoismainen identiteetti?** som overskrift.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Tutki internetistä, mitä kieliä Pohjoismaissa puhutaan. Mitkä ovat maiden viralliset vähemmistökielet? Kirjoita artikkeli aiheesta Pohjola ja kielet. Käytä otsikkoa *Kielet Pohjoismaissa*.

Søk på internett om hvilke språk som snakkes i de nordiske landene. Hva er offisielle minoritetsspråk i de nordiske landene. Skriv en artikkel der du beskriver temaet Norden og språk. Sett som overskrift *Kielet Pohjoismaissa*.

BONUSTEHTÄVÄ 4 BONUSOPPGAVE 4

Lue allaolevat kielinäytteet suomesta, fääristä, islannista ja grönlannista. On helppoa nähdä, kuinka samankaltaisia islanti ja fääri ovat, ja kuinka paljon grönlanti eroaa näistä. Pystytkö sinä kääntämään islanninkielisen tekstin norjaksi suomen tekstin avulla?

Se på språkeksemplene av finsk, færøysk, islandsk og grønlandsk som er gitt under. Det er lett å se hvor like islandsk og færøysk er, og hvor forskjellig grønlandsk er fra disse. Klarer du å gi en oversettelse av islandsk til norsk ved å bruke den finske teksten til hjelp?

SUOMI

Ruotsalaiset, norjalaiset ja tanskalaiset ymmärtävät toisiaan melko hyvin. Heillä on suurempia vaikeuksia ymmärtää islantia, vaikka islanti muistuttaakin sitä skandinaavista kieltä, jota puhuttiin tuhat vuotta sitten. Islannin kielen lähin sukulainen on fääri, mutta kielet eivät ole niin samanlaisia, että islantilainen ymmärtäisi fäärsaarelaista ongelmitta.

Suomi muistuttaa viroa, mutta sillä on yhteistä myös saamen kielten kanssa. Sekä suomessa että saamessa voidaan esimerkiksi muodostaa pitkiä sanoja lisäämällä taivutuspäätteitä sanan vartaloon. Mutta mitä tulee pitkiin sanoihin, grönlanti on ihan omaa luokkaansa. Siinä missä muissa kielissä tarvitaan kokonainen lause, grönlanniksi riittää joskus pelkästään yksi (pitkä) sana.

ISLANDSK

Svíar, Norðmenn og Danir skilja hver annan nokkuð auðveldlega. Þeir eiga í meiri vandræðum með íslensku þrátt fyrir að íslenskan líkist skandinavíska málinu sem talað var fyrir þúsund árum síðan. Nánasti ættingi íslenskunnar er færeyskan en tungumálin líkjast þó hvort öðru ekki svo mjög að Íslendingur geti skilið Færeying án vandræða.

Finnskan minnir á eistnesku en á einnig ýmislegt sameiginlegt með sámísku. Í bæði finnsku og sámísku getur maður til dæmis myndað löng orð með því að bæta beygingarendingum við rót orðsins. Það er samt grænlenzkan sem er í sérflokkum hvað varðar löng orð. Meðan önnur tungumál nota heila setningu nægir stundum eitt grænlenzkt orð.

FÆRØYSK

Sviar, norðmenn og danir skilja heilt væl hvønnannan. Teir hava størri trupulleikar við íslenskum, hóast íslenskt líkist tí skandinavíska málinum, ið varð tosað fyrri túsund árum síðan. Næstringur hjá íslenskum er feroyskt, men málini eru ikki so lík, at ein íslendingur skilir ein feroying uttan trupulleikar.

Finskt minnir um estískt, men har er eisini skilskapur við sámísku málini. Í bæði finskum og sámískum kann en til dæmis skapa long orð við at leggja bendingar aftrat stovninum. Men viðvíkjandi longum orðum er grænlenzkt heilt serstakt. Har øðrum málum tørvar eina heila meining, er ofta nóg mikið við einum einasta grænlenzka orði.

GRØNLANDSK

Svenskit, norskit qallunaallu imminnut paaseqatigiilluarsinnaapput, Islandimiulli oqaasiinik paasinninnissaq ajornartorsiutiginerusarlugu, uffa ukiut tusindit matuma siorna Skandinaviami oqaatsinut Islandimiut oqaasii assingugaluartut. Islandimiut oqaasiinut qaninnerpaat tassaapput Savalimmiormiut oqaasii, taamaakkaluartorli oqaatsit ima assigiitsiginngillat Islandimiup Savalimmiormioq ajornartorsiuteqanngitsumik paasisinnaallugu.

Finskit oqaasii Estlandimiut oqaasiinut eqqaanarnersaapput, aammali saamiit oqaasiinut assingullutik. Assersuutigalugu, finskit oqaasiini saamiillu oqaasiini oqaatsit takisuunngorsinnaapput, naanerit oqaatsip nagguianut ilannguttakkat tapiliunneqarnerini. Kisiannili oqaatsit takisuut pineqartillugit kalaallit oqaasii immikkooruteqarluinnarput, tassami oqaatsit allat oqaaseqatigiit ilivitsut atorlugit oqaatigisaat kalaallisut oqaatsimik ataatsimik oqaatigineqarsinnaammata.

Kilde: nordeniskolen.org

KAPPALE 11

HELSINGIN KAUPPATORI

Kauppatori on kansainvälinen paikka ja suosittu turistikohde Helsingissä, Suomen pääkaupungissa. Helsingin kauppatorilla on rento ja iloinen tunnelma. Kesällä torilla on mukavaa, varsinkin kun aurinko paistaa ja on lämmintä. Silloin voi vain nauttia torin tunnelmasta ja katsella laivoja.

Kauppatorilta voi ostaa vihanneksia, marjoja, hedelmiä, kukkia, käsitöitä ja matkamuistoja. Tuoreet kotimaiset mansikat ovat kesän kohokohta. Torilta voi ostaa myös tuoretta kalaa. Torilta saa suomalaista kalaa, kuten kuhaa, ahventa ja siikaa, mutta myös norjalaista lohta. Torilta voi saada myös savukalaa ja esimerkiksi friteerattuja muikkuja.

Torilla voi käydä kahvilla, nauttia jäätelöä tai syödä vaikka lämmintä ruokaa. Lämpimässä telttakahvilassa voi juoda kahvia ja syödä munkkia kylmälläkin säällä. Kauppatori on auki myös talvella.

Kauppatori sijaitsee Eteläsatamassa Esplanadin puiston päässä. Kauppatorilta lähtee lauttoja Suomenlinnaan ja Korkeasaaren eläintarhaan. Kauppatori on avoinna maanantaista lauantaihin kello 8-16, sunnuntaina 10-17.

Torilla viihtyvät myös lokit ja muut linnut. Lokit ovat oikeita varkaita. Ne istuvat usein teltan katolla, tarkkailevat ihmisiä ja etsivät sopivaa uhria. Lokit lentävät suoraan kahvilan pöytään, kun ihminen lähtee pois. Röyhkeät lokit saattavat myös napata ruokaa ihmisen kädestä. Jotkut ihmiset ruokkivat lokkeja, mikä ei ole kovin viisas juttu.

KAPPALE 11

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Mitä kauppatorilla voi tehdä?
- Missä kauppatori sijaitsee?
- Milloin kauppatori on avoinna?
- Mitä lokit tekevät kauppatorilla?
- Missä itse viihdyt parhaiten, hienoissa ostoskeskuksissa vai ulkona toreilla?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Helsingin kauppatorilta saa vain suomalaista kalaa.			
Kauppatori sijaitsee Suomenlinnassa.			
Kauppatori menee viikonloppuisin kiinni kello 16.			
Kylmällä ilmalla kauppatori on suljettu.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita teksti, joka alkaa sanoilla *”Tänään minä menen markkinoille. Markkinoilla on aina kivaa. Minun on ihan pakko ostaa ainakin mansikoita.”*

Skriv en tekst som begynner med ordene *”Tänään minä menen markkinoille. Markkinoilla on aina kivaa. Minun on pakko ostaa mansikoita.”*

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Oletko käynyt Helsingissä tai toisessa suomalaisessa kaupungissa? Mitä pidit kaupungista? Missä kävit? Kirjoita matkakertomus, jossa kerrot kaupungista.

Har du vært i Helsinki eller en annen finsk by? Hva likte du med byen? Hva besøkte du? Skriv et reisebrev der du forteller om byen.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita esittely kaupungista, josta pidät erityisen paljon. Kerro asioista, mistä sinä henkilökohtaisesti pidät tässä kaupungissa. Käytä otsikkoa **Maailman ihanin kaupunki**.

Skriv en presentasjon av en by du liker veldig godt. Vær personlig og løft frem stort og smått. Fortell hva det er som gjør at du er glad i byen. Bruk som overskrift **Maailman ihanin kaupunki**

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Kuvittele, että olet turisti, joka vierailee kotipaikkakunnallasi.
Millaiselta kotipaikkasi näyttää vierailijan silmin? Käytä otsikkona **OMG, mikä paikka!**

Lat som om du er en turist og kommer på besøk til din hjemplass.
Hvordan ser hjemplassen din ut gjennom øynene til en som kommer langveisfra.
Bruk som overskrift **OMG, mikä paikka!**

KAPPALE 12

SAUNA

Sauna on suomalaisille tärkeä paikka. Saunalla on pitkä historia. Vielä 100 vuotta sitten moni suomalainen lapsi syntyi saunassa. Lähes kaikki suomalaiset käyvät saunassa, ainakin kerran viikossa. Lauantai on tavallinen saunapäivä, mutta jotkut käyvät saunassa monta kertaa viikossa.

Ennen sauna oli oma pieni rakennus pihalla. Nykyisin sauna on useimmiten sisällä, ja lähes jokaisessa omakotitalossa on sauna. Myös rivitalo- ja kerrostaloasunnoissa on oma sauna, tai yhteinen sauna kaikille talon asukkaille.

Sauna on huone, jossa on kuuma. Saunassa on uuni, joka lämmittää huonetta. Uunia sanotaan kiukaaksi. *Kiuas* on saunan tärkein esine. Kiuas voi olla iso tai pieni, sähköinen tai puulämmitteinen. Kiukaassa on paljon kiviä. Saunassa on myös korkeat puupenkit eli *lauteet*. Saunassa voi olla ylälauteet ja alalauteet. Lapset ja mummot istuvat usein alalauteilla. Aikuiset ja muut rohkeat istuvat ylälauteilla. Ylhäällä on kuumempi kuin alhaalla.

Kun kiuas on tarpeeksi kuuma, kiukaaseen heitetään vettä. Suomalaiset puhuvat silloin löylyistä. *Löyly* on tärkeä saunasana ja se on vaikea kääntää. Löyly tarkoittaa vesihöyryä, mikä nousee kiukaasta. “Oliko hyvät löylyt?”, saattaa saunan lämmittäjä kysyä saunan jälkeen, tai “saako heittää lisää löylyä?” on kohtelias kysymys yleisessä saunassa.

Ulkomaalaiset eivät aina ymmärrä suomalaista saunakulttuuria. Suomalaiset ovat aina alasti saunassa ja alastomuus voi olla norjalaisillekin vähän outoa. Saunakulttuuriin kuuluu myös että saunojat lyövät itseään vihdalla tai vastalla. Vihta tai vasta tehdään koivunoksista. Moni ulkomaalainen kokee, että sauna on liian kuuma ja saunassa on vaikea hengittää. Jotkut suomalaiset tykkäävät mennä talvella saunasta jääkylmään avantoon tai lumeen - sehän vasta onkin outo tapa!

Sauna on suomalaisille paljon muutakin kuin pesupaikka. Vanha suomalainen sananlasku sanoo että ”saunassa pitää olla kuin kirkossa”. Sauna onkin monelle suomalaiselle lähes pyhä asia. Sauna on paikka, missä voi rauhoittua. Saunassa voi istua ihan yksin ja miettiä omia asioita. Toisaalta suomalaiset keskustelevat usein vaikeistakin asioista saunassa. Sauna voi olla myös hyvin sosiaalinen ja iloinen paikka, jossa ystävät ovat yhdessä. Suomalaisen kesämökki on yleensä joen tai järven rannalla. Kesäilta on täydellinen, kun saa saunaa, juosta ulos laiturille ja hypätä veteen - ja taas saunaa.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Mitä sana *sauna* tarkoittaa? Kirjoita aiheesta viisi faktalauseetta.

Hva menes med begrepet *sauna*? Skriv fem faktasetninger om temaet.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Selitä seuraavat suomalaiset saunasanat omin sanoin. Kirjoita selitykset norjaksi.

Forklar de finske saunabegrepene. Skriv enkle forklaringer på norsk til hvert av ordene.

- kiuas
- löyly
- laude
- vihta/vasta

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Lähes kaikki suomalaiset käyvät saunassa joka päivä.			
Lauteet on tehty kivistä ja niistä tulee vesihöyryä.			
Saunassa alhaalla on kylmempi kuin ylhäällä.			
Suomalaiset ovat saunassa ilman vaatteita.			
Saunassa pitää olla hiljaa.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Etsi internetistä kuva Pekka Halosen maalauksesta *Saunassa*.
Kirjoita teksti tämän kuvan perusteella.
Finn bildet *Saunassa* av Pekka Halonen på internett.
Skriv en tekst med utgangspunkt i dette bildet.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kirjoita artikkeli matkailulehteen, jossa kerrot Suomen tai Pohjois-Norjan saunoista tai saunakulttuurista. Onko se jotakin, mitä tulisi kokeilla vai välttää.
Skriv en artikkel til et reiselivmagasin der du forteller om saunaer eller saunakulturen i Finland eller i Nord-Norge. Er det noe man bør prøve eller er det noe man bør unngå?

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita tarina siitä, millainen kokemus saunominen voi olla turistille.
Laita otsikoksi **Hullut suomalaiset!**
Skriv en fortelling om hvordan en turist kan oppleve et badstubad.
Bruk som overskrift **Hullut suomalaiset!**

KAPPALE 13

KVEENIT

Kveenit ovat Pohjois-Norjassa asuva vähemmistö. Tunnettuja “kveenikyliä” Pohjois-Norjassa on Vesisaari (Vadsø), Pykeija (Bugøynes), Annijoki (Vestre Jakobselv), Pyssyjoki (Børselv), Lemmijoki (Lakselv), Alattio (Alta), Raisi (Nordreisa) ja Yykeänperä (Skibotn). Kveenit itse kutsuivat Pohjois-Norjaa Ruijaksi. Pohjois-Norjassa tai Ruijassa asuu tänään noin 15.000-30.000 kveeniä.

Kveenit muuttivat Norjaan 1500-1800-luvuilla Pohjois-Suomesta ja Pohjois-Ruotsista. He toivat mukanaan oman kielen ja kulttuurin. Moni kveeni rakensi oman saunan Norjaan. Kveenit olivat usein maanviljelijöitä ja he toivat uusia työtapoja Norjaan. Yksi syy muuttoon 1800-luvun lopulla oli, että Suomessa oli silloin huonot ajat. Kotimaassa väestö kasvoi ja ruokaa oli vähän.

Eryteisesti Vesisaareen muutti paljon suomalaisia. Siksi jotkut sanovat, että Vesisaari oli kveenien pääkaupunki Norjassa. Vesisaarella on maahanmuuttajien muistomerkki eli kveenipatsas. Patsaan on tehnyt kuvanveistäjä Ensio Seppänen vuonna 1977.

Suhtautuminen kveeneihin muuttui 1860-luvulla. Ennen kveenit ja heidän kulttuuri olivat toivottu asia Norjassa. Sitten alkoi uusi politiikka. Norjan valtio halusi, että Norjassa on yksi kansa ja yksi kieli. Lapset eivät saaneet puhua kveeniä tai saamea koulussa. Moni kveeni otti norjalaisen sukunimen.

Nyt kveenit ovat virallinen vähemmistö Norjassa, ja kveenin kieli on virallinen vähemmistökieli. Kveenin kieli muistuttaa paljon suomea. Kveenin kielessä on paljon lainasanoja norjasta ja saamesta. Kveenin kielessä saattaa myös olla vanhoja sanoja, joita ei enää ole suomen kielessä. Kveeniä voi opiskella Tromssan yliopistossa. Kveeninkielinen sanomalehti Ruijan Kaiku ilmestyy pari kertaa kuukaudessa.

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Onko kotipaikkakunnallasi kveenihistoria?
- Miten tämä historia näkyy tänäpäivänä?
- Miten kveenin kieltä tai kulttuuria sinun mielestäsi saataisiin enemmän näkyville?
- Har din hjemlass en kvensk historie?
- Hvordan synes/synliggjøres den kvenske historien i dag?
- Hva synes du kan gjøres for å synliggjøre det kvenske språket eller den kvenske kulturen?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä. I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perusteite Begrunn
Ruija ja Vesisaari ovat kveenikyliä Pohjois-Norjassa.			
Kveenit muuttivat Pohjois-Suomesta Norjaan ja Ruotsiin.			
Kveenit muuttivat Norjaan, koska Norjassa oli hyviä saunoja.			
Ensio Seppänen on syntynyt 70-luvulla.			
Moni kveeni viljeli maata.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Mene Youtubeen ja kuuntele laulu Være en kven.
Gå på Youtube og hør på sangen Være en kven.
<https://www.youtube.com/watch?v=8rAhElr2fSU>

Lue myös artikkeli Les også artikkelen
<http://ruijan-kaiku.no/kveeninuoret-gir-sang-i-julegave/>

Millaisia ajatuksia musiikkivideo ja teksti sinussa herättää?
Kirjoita vapaamuotoinen teksti otsikolla Olla kveeni.

Hva slags tanker gjør du deg om musikkvideoen og teksten?
Oppgaveformen er fri, men sett **Olla kveeni** som overskrift.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Ympäri Pohjois-Norjaa on lukemattomia kveeninkielisiä paikannimiä. Onko sinun kotipaikkakunnallasi kveeninkielisiä paikannimiä? Miten ne ovat näkyvillä? Kirjoita esitelmä kveeninkielisistä paikannimistä kotipaikkakunnallasi.

Rundt omkring i Nord-Norge finnes det utallige stedsnavn som er kvenske. Har dere noen kvenske stedsnavn på hjemplassen din? Hvordan synliggjøres disse? Skriv et foredrag om kvenske stedsnavn fra din hjemplass.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Kirjoita artikkeli tai esitelmä kotikuntasi kveenitaustasta.
Skriv en artikkel eller et foredrag om det kvenske aspektet ved din hjemplass.

KAPPALE 14

ALF NILSEN - BØRSSKOG

Alf Nilsen-Børsskog oli kirjailija Porsangin kunnasta, Keski-Finnmarkusta. Hän syntyi vuonna 1928 ja kuoli vuonna 2014. Nilsen-Børsskog oli opettaja, mutta myöhemmin hänestä tuli myös kirjailija. Nilsen-Børsskogin äidinkieli oli kveeni ja hän kirjoitti kveenin kielellä. Alf Nilsen-Børsskog oli ensimmäinen kirjailija joka kirjoitti kveenin kielellä ja hän on kveenin kirjakielen isä.

Nilsen-Børsskog kirjoitti romaaneja ja runoja. Hänen ensimmäinen romaani oli Kuosuvaaran takana (2004). Kirja on Elämän jatko-romaanisarjan ensimmäinen osa. Se kertoo toisesta maailmansodasta. Joukko ihmisiä pakeni syksyllä 1944 tunturiin ja he asuivat luolissa. Luola-tarinat ovat tärkeä osa Pohjois-Norjan sotahistoriaa.

Kun Børsskog oli lapsi, kouluissa ei voinut opiskella kveeniä. Kveenin kieli oli vain puhuttu kieli, eikä sanakirjoja tai kielioppikirjoja ollut olemassa. Kun Børsskog kirjoitti kirjoja, hän keksi samalla kveenin kirjakielen. Hän kirjoitti samalla tavalla kuin puhui ja käytti suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjä. Suomalainen lukija ymmärtää kveenin kieltä, vaikka tekstissä voi olla outoja sanoja ja vierasta kielioppia. Kveenin kieli on oma kieli, mutta se muistuttaa kuitenkin paljon suomen kieltä.

Alf Nilsen-Børsskogin teokset

- *Kuosuvaaran takana* (bak Kuosovaara) (2004) (roman i serien Elämän Jatko 1)
- *Aittiruto* (2007) (roman i serien Elämän Jatko 2)
- *Rauha* (2011) (roman i serien Elämän Jatko 3)
- *Muistoin maila* (I minneriket) 2008) (diktsamling)
- *Poiminttoi* (Janglestrå) 2010) (diktsamling)
- *Älä unheeta minnuu* (Ikkje gløym meg) (2010) (diktsamling)
- *Korrui tien varrela* (Smykker langs vegkanten) (2010) (diktsamling)
- *Merimies muistelee* (Ein sjømann minnest) (2013) (diktsamling)

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Mitä sinun mielestäsi on tärkeää tietää Alf Nilsen-Børskogista? Kirjoita kolme tärkeää lausetta omin sanoin.

Hva synes du er viktig å vite om Alf Nilsen-Børsskog?

Skriv tre viktige faktasetninger om forfatteren, og formuler disse med egne ord.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perusteile Begrunn
Børsskog oli finnmarkulainen.			
Nilsen-Børskogin ensimmäinen romaani oli <i>Elämän jatko</i> .			
Hän ei osannut lapsena kveenin kieltä.			
Børsskog oli norjalainen.			
Børsskogilla on tärkeä rooli kveenin kielen historiassa.			
Børskog oli sotilas toisessa maailmansodassa (1940-45).			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Alla näet lyhennetyn version runosta *Mettän puu*, sekä kveeniksi että suomeksi.
Mistä runo sinun mielestäsi kertoo?

Nedenfor får du en forkortet versjon av diktet *Mettän puu*, både på kvensk og finsk.
Hva mener du diktet handler om?

METTÄN PUU

*Jos mie olisin mettän puu
petäjä paksu voimakas
lujin juurin sidottuna
pohjaan
pörhäänantamattomhaan**

(...)

*Mutta olen lapsi heikko
ruuhonhento ihminen
jonka ensi tuulen henki
kesäinenki kaadastais*

(...)

Salli elläät kukkaisen!

METSÄN PUU

*Jos minä olisin metsän puu
petäjä paksu voimakas
lujin juurin sidottuna
pohjaan
peräänantamattomaan **

(...)

*Mutta olen lapsi heikko
ruuhonhento ihminen
jonka ensi tuulen henki
kesäinenkin kaataisi**

(...)

Salli elää kukkasen!

HOKSI-BOKSI OVERSETTELSESHJELP

lujin juurin sidottuna
pohjaan peräänantamattomaan

med sterke røtter festet
til bakken som ikke gir etter

Festet med sterke røtter i urokkelig grunn

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Børskogin kotikylä on Børselv/Pyssyjoki. Pyssyjoella sijaitsee nykyään Kainun institutti. Tämä keskus työskentelee muun muassa kveenin kirjakielen kehittämisen parissa. Käytä internettiä ja esimerkiksi Kainun institutin sivuja apuna ja kirjoita artikkeli kveenin kielen nykytilasta.

Hjembygda til Børsskog heter Børselv/Pyssyjoki. I Børselv i dag er Kvensk institutt lokalisert, et senter som blant annet skal jobbe med å utvikle kvensk språk til et skriftspråk. Bruk internett og blant annet Kvensk institutts hjemmesider til hjelp, og skriv en fagartikkel om kvensk språk i dag.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Poiminttoi-runokokoelman kannessa on kuva voikukasta. Voikukka oli tärkeä symboli Alf Nilsen-Børskogille, koska voikukka voi kasvaa jopa asfaltin ja kivien läpi. Mitä luulet, että voikukka symbolisoi? Entä asfaltti?

I bokomslaget på diktsamlingen Poiminttoi er det et bilde av en løvetann. Løvetanna var et viktig symbol for Alf Nilsen-Børsskog, da løvetanna kan vokse seg gjennom asfalt og stein. Hva tror du løvetanna symboliserer, og hva tror du asfalten symboliserer?

LISÄTEHTÄVÄ EKSTRAOPPGAVE

Tee tehtävä 3 norjaksi.

Gjør oppgave 3, men på norsk.

KAPPALE 15

METSÄSUOMALAISET

Metsäsuomalaiset olivat suomalaisia, jotka muuttivat Norjan ja Ruotsin metsiin 1600-luvulla. He tulivat pääosin Suomen Savosta ja puhuivat Savon murretta. Metsäsuomalaiset muuttivat Suomesta pois, koska kotiseudulla oli vaikeat ajat. Monet olivat *kaskiviljelijöitä** ja alkoivat viljellä maata Ruotsissa ja Norjassa. Suomalaisten viljelytapa oli hyvin erilainen. (Katso inforuutu alapuolella)

Metsäsuomalaiset elivät eristyksissä muista asukkaista omilla alueilla. Aluksi metsäsuomalaiset olivat varakkaita, koska viljely tuotti hyvin. 1640-luvulla kaskiviljely kuitenkin kiellettiin ja alkoi vaikeat ajat. Monet metsäsuomalaiset alkoivat tehdä muita töitä tai viljellä tavallisesti.

Monet uskoivat että metsäsuomalaisilla oli yliluonnollisia kykyjä, ja monet pelkäsivät heitä. Metsäsuomalaisilla olikin omia rituaaleja ja jopa loitsuja. Metsäsuomalaiset ja alueen muut asukkaat olivat usein riidassa. Monet paikalliset ajattelivat, että metsäsuomalaiset olivat laiskoja, likaisia ja pelottavia.

Metsäsuomalaiset lähes unohtuivat, mutta sitten suomalainen kielitutkija Carl Axel Gottlund alkoi tutkia metsäsuomalaisten elämää Ruotsissa 1800-luvulla. Hän järkyttyi, kun hän näki metsäsuomalaisten huonot olot. 1800-luvulla vähemmistöjen asema ei ollut hyvä.

Vuodesta 1998 lähtien metsäsuomalaiset ovat olleet Norjan vähemmistökansa. Jossakin vaiheessa metsäsuomalaiset juuret olivat ihmisille häpeän aihe. Nykyisin ihmiset ovat ylpeitä, jos heillä on metsäsuomalaiset sukujuuret ja metsäsuomalaisten historia kiinnostaa.

Metsäsuomalaisten kieli ja kulttuuri säilyivät 1900-luvulle asti. Viimeiset suomea puhuvat metsäsuomalaiset kuolivat 1960-luvulla. Metsäsuomalaisten alueilla on edelleen suomalaisia paikannimiä.

Kaskiviljely on vanha viljelytekniikka. Kaskiviljelyssä metsä hakataan ja sen jälkeen puut poltetaan. Maahan jää tuhkaa, joka on hyvää ravinnetta maalle. Palaneella alueella voi viljellä yksi tai useampi sato. Sitten pitää siirtyä seuraavalle alueelle.

Svedjebruk er en gammel jordbruksteknikk. I svedjebruk felles skogen og deretter brennes trærne. Asken er svært næringsrik. I det brente området kan man dyrke en eller noen avlinger. Deretter må man forflytte seg til et nytt område.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Käytä internettiä apuna ja vastaa seuraaviin kysymyksiin. Bruk gjerne internett som hjelp, for å finne svarene til følgende spørsmål.

- Mikä tarkoittaa kansallinen vähemmistö norjaksi?
- Mitkä ovat Norjan kansalliset vähemmistöt?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perusteile Begrunn
Kaikki tykkäsivät metsäsuomalaisista.			
Metsäsuomalaiset asuivat Suomessa.			
Metsäsuomalaiset osasivat taikoa.			
Kukaan ei puhu nykyään metsäsuomalaisten kieltä.			
Carl Axel Gottlund oli tunnettu metsäsuomalainen.			
Kaskiviljely on tekniikka, jossa maa täytyy ensin polttaa.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Etsi internetistä kuva Eero Järnefeltin maalauksesta *Raatajat rahanalaiset*.
Kirjoita teksti tämän kuvan perusteella.

Finn bildet *Raatajat rahanalaiset* av Eero Järnefelt på internett.
Skriv en tekst med utgangspunkt i dette bildet.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Seuraavasta linkistä löydät hauskan artikkelin metsäsuomalaisista ja taikuudesta.
Artikkeli on ruotsiksi. Lue artikkeli ja kirjoita sen pohjalta lyhyt artikkeli
metsäsuomalaisista ja taikauksesta suomeksi.

<http://finnskogarna.com/magi-och-folktro/>

I følgende link finner du en artig artikkel om skogfinner og magi. Artikkelen er på svensk. Les artikkelen og bruk denne som utgangspunkt for å skrive en liten artikkel om skogfinner og overtro på finsk.

<http://finnskogarna.com/magi-och-folktro/>

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Metsäsuomalaisten kulttuuri oli vieras alueen muille asukkaille. Heidän kieltänsä oli mahdotonta ymmärtää, metsän polttaminen oli erikoista ja lisäksi heidän uskottiin harjoittavan taikuutta. Pelkäämmekö me ihmiset omasta kulttuuristamme poikkeavia tapoja ja perinteitä? Miksi? Mitkä tavat ovat vääriä ja mitkä oikeita? Sinun ei tarvitse vastata juuri näihin kysymyksiin, mutta kirjoita teksti eri kulttuurien kohtaamisesta. Käytä otsikkoa **Kun kulttuurit kohtaavat**.

Skogfinnene hadde en kultur som var fremmed for de andre som bodde i området. Språket deres var umulig å forstå, brenning av skog var spesielt, og i tillegg mente man at de drev med magi og trolldom. Er vi som mennesker redd for skikker og tradisjoner som vi ikke er vant med fra vår egen kultur? Hvorfor er vi redde? Hva er rett og hva er galt? Du trenger ikke svare på de nevnte spørsmålene, men skriv en tekst om temaet kulturmøter. Sett som overskrift **Kun kulttuurit kohtaavat**

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Ovatko sukuhistoria, etnisyys ja/tai identiteetti tärkeitä asioita?
Mitä ne merkitsevät sinulle? Kirjoita essee, jossa pohdit identiteettiä.

Er slektshistorie, etnisitet og/eller identitet viktig? Hva betyr disse for deg?
Skriv et essay der du tar for deg temaet identitet.

KAPPALE 16

KALEVALA

Kalevala ilmestyi vuonna 1835. Kalevala on Suomen kansalliseepos. Kansalliseepos tarkoittaa laajaa teosta, joka kertoo kansan menneisyydestä ja sen sankareista. Kaikki suomalaiset tuntevat Kalevalan, koska he tutustuvat siihen koulussa.

Elias Lönnrot oli lääkäri, joka halusi tallentaa vanhoja kansanrunoja ja edistää suomen kielen käyttöä. Elias Lönnrot matkusti ympäri Suomea ja keräsi vanhoja runoja ja loitsuja. Lönnrot kuunteli, kun tavalliset suomalaiset lauloivat runoja. Hän kirjoitti ne paperille ja teki niistä yhtenäisen tarinan. Näin syntyi Kalevala.

Kalevalan tarinat ovat hyvin erikoisia. Ensin maailma syntyy linnun munasta. Sitten Väinämöinen syntyy. Väinämöinen on viisas mies, soittaja ja laulaja. Hän on tärkeä henkilö Kalevalassa. Yhdessä tarinassa Väinämöinen kilpailee toisen miehen, Joukahaisen kanssa. Joukahainen häviää kilpailun. Hän lupaa Väinämöiselle, että Väinämöinen saa mennä naimisiin Joukahaisen siskon, Ainon, kanssa. Aino ei halua mennä naimisiin, vaan hukkuu mielummin järveen. Sampo on ihmeellinen ja tosi tärkeä kone Kalevala-maailmassa. Sampo valmistaa ruokaa ja kultaa. Kaikki Kalevalan henkilöt haluavat omistaa Sammon, ja Sammosta syntyy tietysti kamala riita ja taistelu. Riidassa Sampo tuhoutuu ja tippuu mereen. Kalevala yhdistää suomalaisia ja se on vaikuttanut monin tavoin suomalaiseen kulttuuriin. Kalevalan tarinoita on elokuvissa, mainoksissa, kirjoissa ja musiikissa. Kalevala näkyy myös nimissä, sillä esimerkiksi Aino ja Sampo ovat tavallisia suomalaisia nimiä. Suomalaisilla on myös Kalevala-koruja. Kalevalan ja suomalaisuuden päivää vietetään 28. helmikuuta.

Kalevala oli tärkeä teos suomalaisille ja se vahvisti uskoa omaan kieleen ja kulttuuriin. Kalevala on tunnettu teos myös muualla maailmalla. Esimerkiksi *Taru sormusten herrasta* -kirjailija J.R.R. Tolkien ihaili Kalevalaa ja suomen kieltä. Hän sai mahdollisesti myös inspiraatiota näistä omille kirjoille.

KAPPALE 16

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Mikä on Kalevala?
- Mikä on kansalliseepos?
- Kuka on Väinämöinen?
- Mikä on sampo?
- Miksi Aino hukkuu?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Allaolevassa taulukossa on joitakin väittämiä. Sinun tulee ratkaista tekstin perusteella, ovatko väittämät oikein vai väärin. Hae perustelut suoraan tekstistä.

I tabellen nedenfor er det noen påstander. Du skal finne ut om de er riktige eller gale med utgangspunkt i teksten. Begrunn svaret ditt med setninger fra leseteksten.

Väite Påstand	Oikein	Väärin	Perustele Begrunn
Elias Lönnrot keksi itse Kalevalan tarinat.			
Kalevalassa on monta tarinaa.			
Sampo on tärkeä henkilö Kalevalassa.			
Aino on Väinämöisen vaimo.			
Kalevala on suomalaisille tärkeä.			
Kalevalan merkkipäivää vietetään talvella.			

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Akseli Gallen-Kallela on suomalainen taiteilija, joka on maalannut monta kuvaa Kalevalasta. Etsi internetistä Gallen-Kallelan kuva Sammon puolustus. Kerro mitä näet kuvassa.

Akseli Gallen-Kallela var en finsk billedkunstner som malte mange bilder med utgangspunkt i Kalevala. Gå på internett og finn bildet Sammon puolustus. Skriv en detaljert beskrivelse av hva du ser i bildet.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Akseli Gallen-Kallela on suomalainen taiteilija, joka on maalannut monta kuvaa Kalevalasta. Etsi internetistä Gallen-Kallelan kuva Sammon puolustus. Kirjoita oma tarina kuvan perusteella.

Akseli Gallen-Kallela var en finsk billedkunstner som malte mange bilder med utgangspunkt i Kalevala. Gå på internett og finn bildet Sammon puolustus. Skriv en helt egen fortelling som tar utgangspunkt i bildet.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Mitä sinun mielestäsi tarkoittaa suomalainen tai norjalainen kulttuuri? Onko eri mailla eri kulttuuri? Mitä sinun mielestäsi tarkoittaa termit identiteetti ja kansallistunne? Onko kansalliskulttuuri tärkeää vai ei? Kirjoita essee otsikolla **Kulttuuri ja identiteetti**. Sinun ei tarvitse vastata näihin kysymyksiin, mutta voit pohtia näitä asioita tekstissäsi.

Hva legger du i begrepene finsk kultur eller norsk kultur? Har man forskjellige kulturer i forskjellige land? Hva legger du i begrepet identitet og nasjonalfølelse? Er nasjonal kultur viktig eller uviktig? Skriv et essay med overskriften **Kulttuuri ja identiteetti**.

Du trenger ikke svare på spørsmålene, men du kan bruke dem som hjelp når du skriver.

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Tee esitelmä Kalevalasta. Hae lisätietoa aiheesta internetistä.

Skriv et foredrag om Kalevala. Bruk internett til å finne mer informasjon om temaet.

KAPPALE 17

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ

Nils Aslak Valkeapää oli saamelainen taiteilija. Hän syntyi 23.3.1943 Suomessa Enontekiöllä. Hänellä oli norjalainen äiti ja ruotsalainen isä. Valkeapää käytti myös taiteiljanimeä Áillohaš.

Valkeapää oli monilahjakas taiteilija: hän oli runoilija, kuvataiteilija, valokuvaaja, säveltäjä ja joikaaja. Hän sanoi, että hänelle kuvat, äänet ja sanat ovat yksi kokonaisuus. Valkeapäällä oli läheinen suhde luontoon. Erityisesti linnut olivat Valkeapäälle tärkeitä.

Valkeapää oli hyvin tunnettu joikaaja. Joiku on saamelaisten kansanmusiikkia. Joiku oli kiellettyä 1600-luvulla. Joikaamisesta saattoi seurata kuolemantuomio. Vielä paljon myöhemminkin joiku oli synti. Saamelaiset joikasivat tunturissa, mutta eivät julkisesti. Valkeapää rohkaisi saamelaisia joikaamaan.

Valkeapää itse sanoi, että joiku on musiikkia, mutta se myös luo kontakteja muiden kanssa. Kaksi ihmistä voi ymmärtää joikua, vaikka siinä ei ole sanoja. Joiulla ei aina ole alkua tai loppua. Joiku voi kertoa esimerkiksi ihmisestä, tunteesta tai luonnosta. Valkeapää oli luova ja yhdisti instrumentteja joikuun. Kaikki eivät pitäneet siitä. Valkeapää itse kertoi, että joiku on vapaata.

Valkeapäällä oli hyvin merkittävä rooli saamelaisessa kulttuurissa. Hän auttoi monia olemaan ylpeä omasta kulttuurista. Valkeapää teki saamelaisten kulttuuria tunnetuksi maailmalla ja halusi tällä edistää saamelaisten asioita. Hän matkusti maailmalla ja esiintyi paljon.

Valkeapää muutti Norjaan Yykeänperään eli Skibotniin vuonna 1996. Kun hän täytti 50 vuotta, Omasvuonon kunta eli Storfjordin kunta lahjoitti hänelle tontin. Valkeapää rakensi tontille talon, Lásságámmin. Valkeapää kuoli vuonna 2001. Nykyään Lásságámmi on taiteilijaresidenssi.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita lyhyt yhteenveto tekstistä suomeksi. Yritä kirjoittaa teksti omin sanoin. Skriv et kort sammendrag av leseteksten på finsk. Forsøk å skrive mest mulig med egne ord.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Vastaa kysymykseen. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Mitä luulet, että Valkeapää tarkoitti sanoilla *Joiku on vapaa*?

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita artikkeli vähemmistöistä. Vertaa saamelaisia ja kveenejä toisiinsa. Mitä yhteistä ja eroa näillä kahdella on? Etsi tietoa internetistä. Hyviä hakusanoja ovat esimerkiksi vähemmistöt, alkuperäiskansat, saamelaiset, kansalliset vähemmistöt, kveenit.

Skriv en artikkel der du tar for deg begrepet minoriteter. Trekk paralleller og sammenlign samer og kvener, og beskriv forskjellene. Bruk internett til hjelp for å finne informasjon. Gode søkeord kan være minoriteter, urfolk, samer, nasjonale minoriteter, kvener.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kansallisvaatteet ovat saamelaisille henkilökohtainen ilon- ja ylpeydenaihe. Vaatteet ovat monasti perheenjäsenten, sukulaisten tai lähituttujen tekemiä. (...) Puvusta ja sen eri osista voi sukupuolen lisäksi päätellä kotiseudun, suvun ja siviilisäädyn. Saamelaiset käyttävät kansallispukuja yhä aktiivisesti ja varsinkin juhlissa pukuloisto on parhaimmillaan. Puku on pohjoissaameksi gákti, inarinsaameksi mááccuh ja koltansaameksi pihttâz. Kansallispuvun merkitys saamelaiskulttuurissa on suuri.

<http://sanosesaameksi.yle.fi/pikaopas-saamelaiskulttuuriin/>

Saamenpuku on tärkeä osa saamelaista identiteettiä.
Mitä ajatuksia vaatteet ja identiteetti sinussa herättävät?

Kofta er en viktig samisk identitetsmarkør.
Hva slags tanker har du om klær og identitet?

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Joiku on saamelaisten kansanmusiikkia. Joikuperinteen uudistaja Nils-Aslak Valkeapään sanoin, joiku on myös paljon muuta kuin omaperäistä laulua. Se on eräänlainen sosiaalinen käyntikortti.

<http://sanosesaameksi.yle.fi/pikaopas-saamelaiskulttuuriin/>

Kirjoita artikkeli, jossa käsittelet joikua. Mitä joiku tarkoittaa? Millainen status joikulla on? Millainen suhde sinulla on joikukulttuuriin?

Skriv en artikkel der du tar for deg temaet joik. Hva er joik? Hva slags status har joik? Hva slags forhold har du personlig til joiketradisjoner?

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Lapsena ihmettelin
miksei minulla ei siipiä
kuten muillakin linnuilla
ja vaikka en ole enää lapsi
ihmettelen silti
(Aurinko, isäni)

Millaisia ajatuksia tämä runo sinussa herättää? Kirjoita vapaasti ajatuksistasi. Hva slags tanker vekker dette diktet hos deg? Skriv fritt om dine tanker.

KAPPALE 18

TOVE JANSSON

Tove Jansson (1914-2001) oli suomenruotsalainen kirjailija, taidemaalari ja sarjakuvapiirtäjä. Hän kirjoitti omalla äidinkielellä eli ruotsiksi. Tove Jansson kirjoitti ja kuvitti Muumi-kirjoja ja sarjakuvia sodan aikana. Hän halusi kirjoittaa onnellisia ja hauskoja tarinoita, vaikka oli sota. Muumi-kirjat kertovat muumiperheestä.

Muumiperhe on huoleton, suvaitsevainen ja seikkailunhaluinen perhe, joka asuu Muumilaaksossa. Muumiperhe on aina ystävällinen vieraille. Muumimamma on kiltti ja lämmin äitihahmo, joka tekee kotitöitä ja huolehtii perheestä. Hän ei ikinä suutu ja hän on aina rauhallinen. Muumipappa on perheen isä. Hän on kirjailija ja filosofi, jolla on joskus erikoisia ideoita. Muumipeikko on muumiperheen iloinen poika. Muumipeikko on herkkä ja hyväntuulinen muumi. Pikku Myy on hauska hahmo: hän on tosi pikkuinen, mutta äkäinen ja pippurinen tyttö. Hän ei ole sukua muumeille, mutta asuu muumitalossa.

Muumipeikon paras ystävä on Nuuskamuikkunen. Hänellä ei ole kotia, vaan hän asuu teltassa ja tulee Muumilaaksoon aina keväällä. Nuuskamuikkunen on hyvin itsenäinen ja haluaa olla vapaa. *”Kaikki muuttuu vaikeaksi jos haluaa omistaa esineitä, kantaa niitä mukanaan ja pitää ominaan. Minä vain katselen niitä - ja kun lähden tieheni, ovat ne minulla päässäni. Minusta se on haus Kempaa kuin matkalaukkujen raahaaminen.”*

Muumi-kirjat sopivat sekä lapsille että aikuisille. Lapsille muumien maailma on hauska ja turvallinen paikka, kun taas aikuiset näkevät tarinoissa elämänfilosofiaa ja huumoria. Jotkut muumimaailman hahmot ovat Tove Janssonin omasta elämästä. Esimerkiksi Muumimammassa on paljon Tove Janssonin oman äidin piirteitä, ja kirjojen hahmo Tuutikki on hyvin samanlainen kuin kirjailijan elämänkumppani Tuulikki.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita lyhyt yhteenveto tekstistä suomeksi. Yritä kirjoittaa teksti omin sanoin. Skriv et kort sammendrag av leseteksten på finsk. Forsøk å skrive mest mulig med egne ord.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Käytä sanakirjaa apuna ja käännä seuraavat lauseet niin, että lauseet toimivat hyvin norjaksi. Bruk ordbok og oversett følgende setninger til norsk, slik at setningene fungerer godt på norsk.

- Muumiperhe on huoleton, suvaitsevainen ja seikkailunhaluinen perhe, joka asuu Muumilaaksossa.
- Lapsille mummien maailma on hauska ja turvallinen paikka, kun taas aikuiset näkevät tarinoissa elämänfilosofiaa ja huumoria.

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Oliko sinulla jokin suosikkiohjelma lapsena? Kirjoita tarina, jossa käytät inspiraationa jonkin lastenohjelman henkilöitä.

Hadde du noen barne-TV-favoritter da du var barn? Skriv en fri fortelling som er inspirert av barne-TV-figurer.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Hemulit ovat intohimoisia keräilijöitä. Toiset keräilevät postimerkkejä, toiset keräilevät kasveja. Ihminen voi kerätä ihan mitä vaan. Kirjoita essee aiheesta keräily.

Hemulene samler på frimerker, og noen samler på planter. Men man kan strengt talt samle på hva som helst. Skriv en fortelling om hobbyen å samle på noe.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Ta utgangspunkt i følgende beskrivelse av hemulene.
Lag en fortelling der hovedpersonen er en hemul.

HEMULI

Muumilaaksossa asuvat hemulit arvostavat suuresti järjestystä. Ne määräilevät mielellään toisia ja odottavat, että kaikkia sääntöjä noudatetaan täsmällisesti. Hemulit ovat kuitenkin huonoja kuuntelemaan muiden mielipiteitä, ja huumorintaju niiltä puuttuu täysin.

Utdrag hentet fra <https://www.moomin.com/fi/hahmot/hemuli/>

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Kirjoita essee aiheesta suomenruotsalainen kieli ja kulttuuri. Etsi aiheesta tietoa internetistä, mutta muista ilmoittaa käyttämäsi lähteet.

Skriv et essay der du tar for deg temaet finlandssvensk språk og kultur. Bruk internett for å finne informasjon, men husk å oppgi hvilke kilder du har brukt.

KAPPALE 19

KÅRE KIVIJÄRVI

Nimi:	Kåre Kivijärvi
Syntynyt:	23. huhtikuuta 1938 Hammerfestissä
Kuoli:	20. marraskuuta 1991 Kyproksella
Etnisyys:	Kveeni
Työ:	Valokuvaaja

Tunnettuja valokuvasarjoja:

- Lestadiolaisia Porsangista (Indre Billefjord, Porsanger)
- Nepalin Bakhtapur
- Barentsinmeren kalastajaelämä

Kåre Kivijärvi syntyi Hammerfestissä. Hän opiskeli valokuvaajaksi Saksassa ja hänestä tuli tunnetuimpia valokuvaajia Norjassa. Hän teki valokuvaamisesta taidetta. Hän matkusti maailmalla ja otti valokuvia. Hänen valokuvansa vangitsevat katsojan edelleen. Hän oli ensimmäinen valokuvaaja, jonka töitä pääsi Høstutstillingiin. Høstutstilling on merkittävä taidenäyttely Norjassa, joka järjestetään joka vuosi. Sitten hänet unohdettiin.

KAPPALE 19

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Kirjoita lyhyt esittely Kåre Kivijärvestä faktaboksin ja lyhyen infotekstin pohjalta. Voit myös käyttää muita wikipedian henkilökuvauksia tekstisi apuna.

Bruk informasjonen fra faktaboksen og den korte informasjonsteksten og skriv en kort introduksjonstekst om Kåre Kivijärvi. Bruk gjerne andre personbeskrivelser på wikipedia.fi som utgangspunkt.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Käytä sanakirjaa apuna ja käännä seuraava lause niin, että lause toimii hyvin norjaksi. Bruk ordbok og oversett følgende setning til norsk, slik at den fungerer godt på norsk.

Hän opiskeli valokuvaajaksi Saksassa ja hänestä tuli tunnetuimpia valokuvaajia Norjassa.

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Etsi seuraavat kuvat internetistä
Let opp følgende bilder på internett:

- Fra de store banker
- Gate, Baktaphur
- Rast ved Kulusuk
- Min brors hus
- Nonner i snøen

Valitse yksi kuva ja kirjoita kuvasta. Mitä kuva esittää?
Mitä ajatuksia se sinussa herättää?

Velg det ett av bildene og skriv om hva bildet beskriver og
hva slags tanker bilder vekker hos deg.

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Etsi internetistä seuraavat artikkelit ja lue ne:

- *Jakten på Kåre Kivijärvis glemte bilder (Nrk.no, julkaistu 05.09.2015)*
- *Kåre Kivijärvi – kamerakunstneren (Dagsavisen.no, julkaistu 1.4.2017)*

Kirjoita Kivijärvestä kertova suomenkielinen faktateksti näiden artikkeleiden pohjalta. Mikäli käytät muita lähteitä, sinun pitää mainita ne.

Finn følgende artikler på internett og les dem:

- *Jakten på Kåre Kivijärvis glemte bilder (Nrk.no, publisert 05.09.2015)*
- *Kåre Kivijärvi – kamerakunstneren (Dagsavisen.no, publisert 1.4.2017)*

Bruk artiklene som utgangspunkt og skriv en faktaartikkel på finsk om Kåre Kivijärvi.
Dersom du bruker andre kilder også, så bør du henvise til disse.

KAPPALE 20

HUGO SIMBERG

Hugo Simberg (1873-1917) oli suomalainen taidemaalari ja graafikko. Simberg opiskeli taidetta Viipurissa ja Helsingissä. Simberg puhui suomea, mutta kirjoitti ruotsiksi. Hän matkusti paljon maailmalla ja viihtyi esimerkiksi Pariisissa. Simberg oli Akseli Gallen-Kallelan oppipoika ja he olivat myös hyviä ystäviä.

Simbergin tyyli oli symbolistinen. Symbolismi on yksi taidesuuntaus. Muita tunnettuja taidesuuntauksia ovat esimerkiksi realismi ja kansallisromantiikka. Monet muut taiteilijat Simbergin aikana maalasivat maisemia ja todellisuutta. Symbolismissa keskeistä on ihmisen sisäinen maailma, mielikuvitus, metaforat ja symbolit. Nämä asiat näkyvät Simbergin töissä. Joidenkin mielestä Simbergin työt olivat lapsellisia.

Simberg maalasi paljon tauluja kuolemasta, piruista ja enkeleistä. Hän otti paljon valokuvia ja käytti valokuvia apuna maalaamisessa. Vaikka Simberg kuvasi paljon kuolemaa, kuolema ei ole hänen kuvissa pelottava tai paha. Päinvastoin, monessa kuvassa Kuolema on lähes ystävällinen hahmo ihmisten keskellä. Kuolema esiintyy esimerkiksi tauluissa *Kuoleman puutarha* ja *Kuolema kuuntelee*.

Simberg kuvasi myös luontoa. Eräs Simbergin tunnettu teos on *Halla*. Halla on norjaksi skadefrost. Maalauksessa on valkoinen ihminen tai peikko, joka istuu keskellä viljapeltoa ja hengittää pellolle kylmää ilmaa.

Suomalaiset rakastavat Simbergiä. Maalaus *Haavoittunut enkeli* on erityisen suosittu. Voit nähdä maalauksen taidemuseo Ateneumissa Helsingissä. Toinen versio taulusta on Tampereen tuomiokirkossa. Kirkon maalaus on seinämaalaus, joka on paljon isompi kuin alkuperäinen työ. Hän maalasi kirkkoon myös alastomia poikia, ja nämä alastonkuvat herättivät paljon keskustelua. Kaikki eivät myöskään tykänneet vihaisesta käärmeestä jonka Simberg maalasi kirkon sisäkattoon. Monen mielestä käärme oli pahan symboli, eikä se sopinut kirkkoon.

Hugo Simberg oli vain 44-vuotias, kun hän kuoli. Silti hän ehti maalata, piirtää ja valokuvata todella paljon.

A

DEL A

LYHYT VASTAUS KORTSVAR

Vastaa kaikkiin tehtäviin. Vastaukset voivat olla lyhyitä, mutta vastaa kokonaisilla lauseilla. Svar på alle oppgavene. Svarene kan være korte, men svar med hele setninger.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Vastaa kysymyksiin. Kirjoita lyhyesti suomeksi. Svar kort på følgende spørsmål. Svar på finsk.

- Missä Hugo Simberg opiskeli?
 - Mistä aiheista Simberg maalasi?
 - Miksi kaikki eivät pitäneet Simbergin töistä Tampereen tuomiokirkossa?
 - Kenen kuuluisan taiteilijan oppipoika Simberg oli?
 - Mitä taidesuuntausta useimmat Simbergin työt edustavat?
-

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Kirjoita lyhyt yhteenveto tekstistä suomeksi. Yritä kirjoittaa teksti omin sanoin. Skriv et kort sammendrag av leseteksten på finsk. Forsøk å skrive mest mulig med egne ord.

B

DEL B

PITKÄ VASTAUS LANGSVARSOPPGAVE

Valitse yksi tehtävistä, ja kirjoita yhtenäinen teksti suomeksi
Velg en av oppgavene. Skriv en sammenhengende tekst på finsk.

TEHTÄVÄ 1 OPPGAVE 1

Symbolistiset työt eivät ole yksiselitteisiä, vaan katsoja voi tulkita niitä vapaasti. Simberg ei selittänyt, eikä aina edes nimennyt omia taulujaan. Etsi maalaus *Haavoittunut enkeli* internetistä ja kerro kuvasta. Mitä kuvassa tapahtuu? Mitä enkelille on tapahtunut? Minne pojat vievät häntä? Entä mitä tunteita maalaus sinussa herättää?

Symbolistiske bilder er ikke entydige, men det er opp til hver enkelt å tolke bildene fritt. Simberg ønsket ikke å forklare bildene sine, og ofte lot han til og med bildene stå uten navn. Finn bildet Haavoittunut enkeli på internett og fortell om bildet. Hva skjer på bildet? Hva har skjedd med engelen? Hvor er guttene på vei? Hva slags tanker og følelser vekker bildet hos deg?

TEHTÄVÄ 2 OPPGAVE 2

Etsi internetistä lukutekstissä mainitut maalaukset. Kirjoita yhdestä maalauksesta. Teksti voi olla kuva-analyysi, runo tai tarina. Käytä kuvan nimeä otsikkona.

Bruk internett for å finne bildene som er nevnt i leseteksten. Skriv om ett av bildene. Teksten din kan være en bildeanalyse, et dikt eller en fortelling. Bruk bildenavnet som overskrift.

TEHTÄVÄ 3 OPPGAVE 3

Valitse yksi taiteilija, josta pidät. Kirjoita henkilökuva hänestä.

Velg deg en kunstner som du liker. Skriv et personportrett av kunstneren.

TEHTÄVÄ 4 OPPGAVE 4

Millaisesta taiteesta sinä pidät? Mitä sinun mielestäsi taide on? Pidätkö enemmän realistisista aiheista vai mielikuvituksellisista teoksista? Mistä taidetta voi tehdä? Täytyykö taide olla aina kaunista vai voiko taide olla provosoivaa? Kirjoita blogikirjoitus suhteestasi taiteeseen.

Hva slags kunst liker du? Hva mener du er kunst? Liker du mer realistiske temaer eller heller fantasifulle verk? Hva kan man lage kunst av? Skal kunst være vakkert eller skal kunsten provosere? Skriv et blogginnlegg om ditt forhold til kunst.

